

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra středoevropských studií

Bakalářská práce

Joanna Szabó

**Komparácia vývoja používania anglicizmov v poľskej a
slovenskej hovorovej reči na základe internetového jazyka**

Comparison of development in usage of Anglicisms in colloquial Polish and
colloquial Standard Slovak based on the Internet language

Praha 2019

Vedúca práce: Renata Rusin Dybalska, Ph.D.

Pod'akovanie:

Týmto by som sa chcela srdečne pod'akovať vedúcej práce Renate Rusin Dybalskej, Ph.D. za odbornú pomoc, usmernenie a za všetky cenné rady pri písaní práce.

Vďaka patrí aj mojej rodine za neustálu podporu.

Prehlásenie:

Prehlasujem, že som bakalársku prácu vypracovala samostatne, že som riadne citovala všetky použité pramene a literatúru, a že práca nebola použitá v rámci iného vysokoškolského štúdia či k získaniu iného alebo rovnakého titulu.

V Prahe, dňa 10. mája 2019

Joanna Szabó

Kľúčové slová

Anglicizmy, hovorová reč, slovenčina, poľština, Youtube.

Key words

Anglicisms, colloquial language, Slovak, Polish, Youtube.

Abstrakt

Táto bakalárska práca s názvom *Komparácia vývoja používania anglicizmov v poľskej a slovenskej hovorovej reči na základe internetového jazyka* sa zameriava na porovnanie používania anglicizmov v slovenskom a poľskom hovorovom jazyku. Cieľom práce je porovnať výskyt anglicizmov vo vybraných poľských a slovenských videách s tematikou *beauty* nachádzajúcich sa na platforme YouTube. Teoretická časť sa zaoberá predstavením vplyvu cudzích jazykov na poľštinu a slovenčinu a definovaním základných pojmov. Ďalej predstavuje klasifikáciu anglicizmov v oboch jazykoch a opisuje spôsoby ich adaptácie (grafická, fonologická, morfológická a sémantická adaptácia). Praktická časť sa zaoberá výskumom nájdených anglicizmov vo vybraných šestnástich videách, ôsmich poľských a ôsmich slovenských, z rokov 2016 a 2019. V práci je skúmaný počet anglicizmov, ich percentuálny podiel vo videách, najčastejšie zastupované slovné druhy a sémantické polia nájdených anglicizmov. Výsledky vykonaného kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu sú zhrnuté v závere práce a skúmaný materiál je priložený v prílohe.

Abstract

This bachelor's thesis *Comparison of development in usage of Anglicisms in colloquial Polish and colloquial Standard Slovak based on the Internet language* is focused on the comparison usage of anglicisms in colloquial Polish and colloquial Standard Slovak. The goal of this work is to compare the occurrence of anglicisms in selected Polish and Slovak beauty videos located on Youtube. The theoretical part deals with the introduction of the impact of foreign languages on Polish and Slovak and definition of basic terms. Further, it presents the classification of anglicisms in both languages and describes the ways of their adaptation (graphical, phonological, morphological and semantic adaptation). The practical part deals with the research of found anglicisms in selected sixteen videos, eight Polish and eight Slovak, from 2016 and 2019. The work examines the number of anglicisms, their percentage in videos, the most frequently represented word classes and semantic fields of found anglicisms. The results of the qualitative and quantitative research are summarized in the last part of work and research material is attached as appendix.

OBSAH

1	Úvod.....	8
2	Vplyv cudzích jazykov na slovenčinu a poľštinu	9
2.1	Definícia pojmu cudzie slovo	10
2.2	Klasifikácia cudzích slov	11
2.3	Proces a dôvody preberania cudzích slov v slovenčine a poľštine	12
3	Vplyv angličtiny na poľštinu a Slovenčinu	15
3.1	Definícia pojmu anglicizmus	15
3.2	Klasifikácia anglicizmov v slovenčine	16
3.3	Klasifikácia anglicizmov v poľštine	17
3.4	Adaptácia anglicizmov	18
3.4.1	Grafická adaptácia.....	18
3.4.2	Fonologická adaptácia.....	19
3.4.3	Morfologická adaptácia.....	19
3.4.4	Sémantická adaptácia	20
4	Jazykové štýly.....	21
4.1	Hovorová slovenčina	23
4.2	Hovorová poľština	24
5	Internet a jeho vplyv na jazyk.....	26
5.1	Fenomén platformy YouTube.....	27
6	Metodológia výskumu	29
6.1	Cieľ výskumu.....	29
6.2	Materiál.....	29
6.3	Metóda výskumu.....	30
7	Kvantitatívny výskum.....	32
7.1	Slovenské videá s tematikou beauty	32
7.2	Poľské videá s tematikou beauty	40
7.3	Výsledky kvantitatívneho výskumu.....	47
8	Kvalitatívny výskum.....	51

8.1	Výsledky kvalitatívneho výskumu.....	51
9	Záver	56
10	Zoznam použitej literatúry	58
11	Zoznam internetových zdrojov	60
13	Zoznam Obrázkov:	61
14	Zoznam Tabuliek:	61
	Príloha 1	62

1 Úvod

Cudzie slová sú nepochybne súčasťou každého moderného jazyka. Spoločenské a hospodárske zmeny majú vplyv, medzi iným, aj na slovnú zásobu jazyka, ktorá sa im rýchlo prispôsobuje. Častokrát si ani neuvedomujeme, že slová cudzieho pôvodu, najmä anglicizmy, sa objavujú v našej každodennosti.

Témou bakalárskej práce je porovnanie vývoja používania anglicizmov v poľskej a slovenskej hovorovej reči na základe internetového jazyka, konkrétne na platforme YouTube. Téma bola vybraná na základe existujúcej a zvyšujúcej sa popularity spomínanej platformy, nedostatku prác s touto tematikou a taktiež objavujúcich sa v jazyku anglicizmov, častokrát nových s nezrozumiteľným významom.

Predkladaná bakalárska práca pozostáva zo siedmich kapitol. Venuje sa prevzatým slovám z angličtiny do poľštiny a slovenčiny, ktoré sa objavujú na internete, konkrétne vo videách na spomínanej platforme YouTube. V práci sú skúmané anglicizmy prevzaté dávnejšie ale aj tie novšie, s nie celkom jasným významom pre všetkých používateľov daného jazyka.

Prvá kapitola je úvodom teoretickej časti práce, v ktorej je ustálený základný pojem *cudzie slovo*. Následne je predstavená klasifikácia cudzích slov a dôvody ich preberania do oboch skúmaných jazykov. Druhá kapitola má za cieľ ozrejmiť pojem *anglicizmus*, predstavuje delenie anglicizmov v poľskom a slovenskom jazykovom prostredí a objasňuje, akými procesmi musí prejsť cudzie slovo anglického pôvodu, aby mohlo byť začlenené do slovnej zásoby daného jazyka. Tretia kapitola teoretickej časti predstavuje jednotlivé jazykové štýly v oboch jazykoch. Štvrtá kapitola je venovaná hovorovému jazykovému štýlu, ktorý je pre našu prácu východiskový a práve v ňom sú skúmané anglicizmy v oboch jazykových prostrediach.

Piata kapitola je úvodom do praktickej časti bakalárskej práce a má za úlohu vysvetliť, aký je cieľ a metóda následne realizovaného komparatívneho výskumu a aký materiál je vybraný pre potreby výskumnej časti práce. V šiestej a siedmej kapitole je prezentovaný kvantitatívny a kvalitatívny výskum.

Výsledky výskumnej časti práce sú zhrnuté v závere. Všetky skúmané videá sú priložené v prílohe na CD. Na konci práce sa nachádza bibliografia a tiež zoznam obrázkov, tabuliek a príloh.

2 Vplyv cudzích jazykov na slovenčinu a poľštinu

Súčasťou vývoja spoločnosti v rôznych oblastiach, ako napríklad v hospodárstve, politike či kultúrnom živote, je neodmysliteľne prenikanie nových slov cudzieho pôvodu do jazyka. Rozličné kultúry so sebou čím ďalej tým častejšie prichádzajú do styku a navzájom sa obohacujú o nové prvky. Nie je tomu inak ani v prípade slovenského alebo poľského jazyka, ktorým sa v práci budeme podrobnejšie venovať.

Do jazykov postupne prenikajú rôzne prevzaté slová, ktoré sú dôkazom existencie kultúrnych stykov mimo hranicu danej krajiny ako aj jej jazykovú oblasť. Obohacujú slovnú zásobu a zároveň zvyšujú možnosti jazyka, ktorý slúži ako prostriedok komunikácie, vyjadrenia či spoločenskej identifikácie.¹

Petra Jesenská napríklad tvrdí, že *„jazyk nie je zakonzervovaný útvar, ale otvorený dynamický systém, ktorý nie je vhodné násilím zatvárať pred svetom a vplyvmi iných jazykov.“*²

Počet prevzatých slov v jazyku sa postupom času rozšíril a stále rozširuje natoľko, že pohľady jazykovedcov či bežných ľudí na túto problematiku sa diametrálne líšia. Názory niektorých z nich sa pohybujú na hranici s prehnaným purizmom, ktorý sa vyznačuje snahou čo najviac očistiť jazyk od cudzích prvkov, iní zas majú voči používaniu cudzích slov tolerantný postoj.³

Väčšina jazykovedcov sa však prikláňa skôr k tzv. zlatej strednej ceste, čo sa týka prenikania a používania cudzích slov v konkrétnom jazyku. Ako príklad môžeme uviesť príspevok Márie Šimkovej v zborníku štúdií *Internacionalizácia v súčasných slovanských jazykoch: za a proti*: *„Každý jazyk sa s touto skutočnosťou stretol a stretáva ako každý živý systém sa musí vyrovnávať s vplyvmi iných systémov. Preberanie cudzích slov a internacionalizácia slovnéj zásoby bude neodvratne pokračovať s internacionalizáciou nášho života, k čomu nemalou mierou prispievajú aj moderné komunikačné technológie a všeobecné úsilie o vzájomnú otvorenosť a prepojenosť celého sveta. Sotva sa proti tomu dá*

¹ BAŇKO, M., SVOBODOVÁ, D., RĄCZASZEK-LEONARDI J. a TATJEWSKI, M. *Nie całkiem obce: zapożyczenia wyrazowe w języku polskim i czeskim*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2016. s. 5.

² JESENSKÁ, P. *Jazyková situácia na Slovensku v kontexte EÚ s ohľadom na anglicizmy v slovenskej dennej tlači*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied. 2007. s. 14.

³ ONDREJOVIČ, S. Medzi purizmom a globalizmom. In: *Jazyk v politických, ideologických a interkultúrnych vzťahoch*. Bratislava: VEDA, 2015. s. 25-32.

argumentovať. “ Na otázku, či internacionalizácia je v jazyku správny jav alebo nie odpovedá, že áno, ale zároveň dodáva, že treba zachovať voči tejto problematike uvážení postoj.⁴

2.1 Definícia pojmu cudzie slovo

Práca sa bude venovať anglicizmom, ktoré zaraďujeme medzi slová cudzieho pôvodu. Práve preto je nevyhnutné zadefinovať si tento pojem a určiť, aké slová pod spomenuté označenie patria. Anglickí jazykovedci zaviedli pre slová, ktoré prenikajú z jedného jazyka do druhého termín *borrowing* alebo *loan*. Poľským ekvivalentom, zodpovedajúcim významu toho anglického označenia, je slovo *zapóżyczenie* alebo *wyraz obcy*. V slovenčine jednoslovné pomenovanie neexistuje a takéto slová označujeme ako *cudzie slová* alebo *prevzaté slová*.⁵

Podľa Miroslawa Bańka sú slová cudzieho pôvodu také, ktoré neboli zdedené daným jazykom po svojom evolučnom predkovi, napríklad poľským jazykom od praslovanského, ale ostali prevzaté počas jeho historického vývoja z iných jazykov.⁶

Stanisław Sierotwiński zas prevzaté slová definuje v *Słowniku terminów literackich* ako jazykový element prenesený z iného jazyka, akýsi štýl alebo zmena v reči, majúci všeobecný, homogénny jazykovo-štylistický charakter.⁷

Jozef Mistrík označuje slová cudzieho pôvodu ako slová, ktoré prenikajú do slovnej zásoby v našom prípade do slovenčiny z jednotlivých jazykov priamo alebo prostredníctvom iného jazyka na všetkých úrovniach vývoja jazyka v závislosti od hospodárskeho, politického a kultúrneho rozvoja reči.⁸

Dôkazom existencie veľkého množstva prebratých slov je v poľštine *Wielki słownik wyrazów obcych PWN*⁹, ktorý udáva približne 40 tisíc heslových jednotiek. V slovenskom prostredí obsahuje *Veľký slovník cudzích slov*¹⁰ až okolo 73,5 tisíc cudzích lexém.

⁴ ŠIMKOVÁ, M. Pohyby v slovenskej lexike v 90. rokoch. In: *Internationalizácia v súčasných slovanských jazykoch: za a proti*. Bratislava: Veda, 1999. s 116-137.

⁵ Problematike používania týchto výrazov sa venuje v poľskom prostredí napríklad E. Mańczak-Wohlfeld (1998) a v slovenskom O. Orgoňová (1998).

⁶ BAŃKO, M., SVOBODOVÁ, D., RĄCZASZEK-LEONARDI J. a TATJEWSKI, M. *Nie całkiem obce: zapóżyczenia wyrazowe w języku polskim i czeskim*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2016. s. 5.

⁷ SIEROTWIŃSKI, S. *Słownik terminów literackich*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986. s. 299.

⁸ MISTRÍK, J. *Encyklopédia jazykovedy*. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1993. s. 344.

⁹ BAŃKO, M. *Wielki słownik wyrazów obcych PWN*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018.

¹⁰ ŠALING, S., IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, M. a MANÍKOVÁ, Z. *Veľký slovník cudzích slov*. Prešov: Vydavateľstvo SAMO, 2008.

2.2 Klasifikácia cudzích slov

Cudzíe slová môžeme rozdeliť, na základe zohľadnenia rozličných kritérií, viacerými spôsobmi. Pre našu prácu nie je delenie prevzatých slov východiskové a preto načrtne len pár z nich bez uvádzania konkrétnych príkladov. Neskôr sa budeme podrobnejšie venovať klasifikácií cudzích slov s prihliadnutím na anglicizmy v oboch skúmaných jazykoch.

Podľa Petry Jesenskej môžeme slová cudzieho pôvodu rozdeliť do dvoch skupín. Ak pri preberaní slov z cudzieho jazyka zohľadníme diachrónne hľadisko, vtedy za prevzaté slová považujeme všetky tie, ktoré nepochádzajú z jazyka príjemcu, avšak nejavia sa nám ako cudzie. Zo synchronného hľadiska sú prevzaté slová také, ktoré sa používateľom jazyka zdajú byť cudzie.¹¹

Elżbieta Mańczak-Wohlfeld rozdeľuje dva typy prevzatých slov, a to nevyhnutné a zbytočné. Medzi nevyhnutné slová zaraďuje exotizmy, názvy pojmov neexistujúce v domácom jazyku a internacionalizmy. Za zbytočné cudzie slová považuje tie, ktoré majú v prijímajúcom jazyku presný ekvivalent a ich používanie je založené len na móde, snobizme, nadradenosti danej kultúry či vede a technike. Následne rozlišuje vyššie spomenuté prevzaté slová podľa spôsobu preberania, a to na ústne, ktoré sú prevzaté ústne zo zdrojového do prijímajúceho jazyka a na grafické, ktorú sú prevzaté v písomnej podobe s výslovnosťou domáceho jazyka.¹²

Klasifikáciu Andrzeja Markowského, ktorú prezentuje v *Nowym słowniku poprawnej polszczyzny*, môžeme v poľskom prostredí považovať do istej miery za ustálenú a v slovenskom prostredí sú objavujúce sa delenia založené na podobnom princípe klasifikácie. Cudzíe slová delí na základe nasledovných kritérií¹³:

- predmet prevzatia – predmet, ktorý bol prevzatý z cudzieho jazyka, ďalej ich delí na lexikálne cudzie slová (vlastné a umelé), sémantické cudzie slová a štrukturálne cudzie slová,
- stupňa adaptácie – v akej miere boli cudzie slová adaptované do jazyka, delí ich na neadaptované, čiastočne adaptované a úplne adaptované slová,

¹¹ JESENSKÁ, P. Inovácia a demokratizácia v jazyku s ohľadom na anglicizmy. In: *VARIA XV. Zborník z konferencie XV. medzinárodného kolokvia mladých jazykovedcov v Tajove 7.12. – 9.12. 2005*. Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV a KSJL FHV UMB, 2008. s. 243-244.

¹² MAŃCZAK-WOHLFELD, E. *Tendencje rozwojowe współczesnych zapożyczeń angielskich w języku polskim*. Kraków: Universitas, 1995. s. 19.

¹³ MARKOWSKI, A. *Nowy słownik poprawnej polszczyzny PWN*. Warszawa: PWN, 2002. s. 1173-1175.

- príčiny zavedenia – aký bol dôvod na ich prevzatie, rozdeľuje ich na príčiny vnútrojazykové a príčiny mimojazykové,
- pôvodu – určuje pôvod prevzatého slova, ďalej ich delí na anglicizmy, arabizmy, bielorusizmy, bohemizmy, galicizmy, germanizmy, maďarizmy, italizmy, latinizmy, rusizmy, turcizmy a ukrainizmy,
- spôsobu preniknutia do jazyka – akou cestou prenikli do jazyka, rozdeľuje ich na priamo preniknuté a nepriamo preniknuté.

2.3 Proces a dôvody preberania cudzích slov v slovenčine a poľštine

Peter Oravec definuje prenikanie prevzatých slov do jazyka nasledovne: „*Jazyky sú živé organizmy. Vzájomným stykom národov sa slová prenášajú do iných kultúrnych okruhov, ktoré tieto slová preberajú. Tu slúžia ďalej na obohatenie vlastného jazyka.*“¹⁴

Dôvodom preberania cudzích slov je často potreba vyjadrenia akejkoľvek myšlienky alebo označenie pojmu, pre ktorý v danom jazyku chýba názov. Pre niektoré prevzaté slová existujú samozrejme ekvivalenty domáceho pôvodu, avšak nie vždy sú jednoznačné, presné alebo majú vedľajší význam, čo by mohlo spôsobovať následný problém pri komunikácii. Ako príklad v slovenčine môžeme uviesť anglické slovo *marketing*, ktoré by sme teoreticky mohli preložiť ako *trhovanie*, avšak takéto označenie má mierne posmešný význam a taktiež nemá širší rozsah použitia ako spomenutý *marketing*. Následkom vyššie spomenutých dôvodov je čoraz častejšie používanie cudzích slov, či už v písanej alebo hovorenej podobe.¹⁵

Zdena Katreniaková rozlišuje dve skupiny príčin preberania cudzích slov. Delí ich na mimojazykové a vnútrojazykové príčiny. Medzi mimojazykové príčiny (viď. obrázok 1) zaraďuje kultúrny vplyv iných jazykov, kontakty medzi krajinami, zvýšenie záujmu o štúdium jazykov, autoritatívnosť istého jazyka, historicky ovplyvnený záujem o kultúru inej krajiny či úroveň jazykovej kultúry vrstiev prijímajúcich cudzie slovo. Ako vnútrojazykové príčiny (viď. obrázok 1) uvádza chýbajúce názvy pre nové pojmy, tendenciu tvoriť jednoslovný názov namiesto viacslovného, potrebu presnosti, jednoznačnosti, jednoduhosti, diferenciacie doterajšieho významu, nemožnosť utvoriť odvodeniny od domáceho názvu alebo tvorbu slov rovnakého typu s použitím jedného prvku.¹⁶

¹⁴ ORAVEC, P. *Obrátený slovník cudzích slov*. Bratislava: Epos, 2007. s. 3.

¹⁵ KATRENIÁKOVÁ, Z. *Anglicizmy v slovenčine z hľadiska didaktickej komunikácie*. Banská Bystrica: Metodické centrum, 2002. s. 23.

¹⁶ Tamže, s. 25.

Podobne, v poľskom prostredí rozdeľuje príčiny Elżbieta Mańczak-Wohlfeld na interlingválne a intralingválne. Medzi interlingválne príčiny zahrňuje nízku frekvenciu používania niektorých výrazov, ktoré odchádzajú do zabudnutia a sú nahradzované novými cudzími lexikálnymi jednotkami, existenciu homonymných párov, čo vedie k zastúpeniu jedného homonyma cudzím výrazom, stratu expresívnosti poniektorých domácich slov a následne preberanie nových, nedostačujúce odlišenie istých sémantických polí v domácom jazyku v porovnaní s cudzím jazykom a nepriaznivé združovanie pôvodných lexém. Medzi intralingválne príčiny zaraďuje nutnosť pomenovať nové pojmy cudzím slovom, čo sa častokrát ukazuje byť efektívnejšie ako násilné vytváranie domáceho označenia, preberanie prevzatých slov z jazyka, ktorý je prestížny. Dôvody preberania cudzej lexiky vyplývajú z konkrétneho jazyka, jeho štruktúry, istých nedostatkov, medzikultúrnych kontaktov či z tzv. „jazykovej módy“.¹⁷

Petra Jesenská zas tvrdí, že *„jazyk sa neustále vyvíja, pretože aj ľudská spoločnosť hovoriaca jazykom sa vyvíja spoločensky, historicky, ekonomicky a technologicky, pričom prirodzený jazyk na každú zmenu prirodzene reaguje a musí reagovať – je to prejav jeho životaschopnosti a flexibility.“*¹⁸

Zdena Katreniaková zdôrazňuje, že *„slovenčina nie je pasívnym prijímateľom slov z iných jazykov. Začlenenie a úplné zdomácnenie prevzatého slova predstavuje dlhodobý a zložitý proces.“*¹⁹

V slovenčine, ako aj v poľštine, prebieha prenikanie cudzích slov do jazyka na základe vyššie spomenutých príčin. Rozdiel v dôvodoch preberania je v jazykových oblastiach taký, že v slovenskom prostredí ich Zdena Katreniaková udáva konkrétnejšie. Avšak z uvedených príkladov môžeme povedať, že v oboch jazykoch prenikanie cudzích jazykových jednotiek prebieha podobným spôsobom a tento proces ovplyvňujú podobné faktory. Samozrejme rozliční jazykovedci uvádzajú príčiny preberania anglicizmov rôzne, preto by v ideálnom prípade bolo potrebné porovnať viacero z ich prístupov.

¹⁷ MAŃCZAK-WOHLFELD, E. *Tendencje rozwojowe współczesnych zapożyczeń angielskich w języku polskim*. Kraków: Universitas, 1995. s. 18-19.

¹⁸ JESENSKÁ, P. *Jazyková situácia na Slovensku v kontexte EÚ s ohľadom na anglicizmy v slovenskej dennej tlači*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied, 2007. s. 18.

¹⁹ KATRENIÁKOVÁ, Z. *Anglicizmy v slovenčine z hľadiska didaktickej komunikácie*. Banská Bystrica: Metodické centrum, 2002. s. 4.

Obrázok 1 Príčiny preberania cudzích slov podľa Z. Katreniakovej

3 Vplyv angličtiny na poľštinu a Slovenčinu

Anglický jazyk je súčasťou poľštiny a slovenčiny už desiatky rokov a súvisí najmä s globalizáciou, politickým rozvojom, cestovaním, kontaktmi so zahraničím, s masívnym rozvojom napríklad v oblasti vedy, techniky, internetu, reklamy, prekladateľstva a pod.

Petra Jesenská popisuje vplyv angličtiny a preberanie anglických výrazov nasledovne: „Z jedného jazyka (prevažne anglického) dnes ostatné jazyky preberajú alebo tvoria značnú časť lexiky, zasahujúcu všetky oblasti spoločenského života – prakticky niet sféry, do ktorej by anglická lexika neprenikla.“²⁰

Ewa Michalska zas v publikácii *Współczesny świat słowiański II* hovorí, že súčasné slovanské jazyky (vrátane poľštiny a slovenčiny) sú charakterizované rýchlo rastúcou internacionalizáciou ich lexikálnych jednotiek (s dôrazom na masovú adaptáciu slovníkových cudzích slov pôvodom z anglického jazyka), čo súvisí medzi inými s ekonomicko-hospodárskymi, sociálnymi a politickými zmenami po roku 1989 v strednej a východnej Európe, označované aj ako tzv. jeseň národov v Európe.²¹

Medzi mladými používateľmi jazyka dominuje móda na anglicizmy, spôsobená vysokým hodnotením anglosaskej kultúry, popularitou piesní, filmov a seriálov v anglickom jazyku a pomerne vysokou mierou znalostí angličtiny, čo im umožňuje komunikáciu bez obmedzení.²²

Angličtina je v súčasnosti nepochybne najpoužívanejším jazykom vo svete a má globálne popredné postavenie, čo sa odzrkadľuje aj vo vývine slovenského či poľského jazyka.

3.1 Definícia pojmu anglicizmus

Pre potrebu vysvetlenia pojmu *anglicizmus* uvedieme niekoľko definícií zo slovenského aj poľského jazykového prostredia.

Jozef Mistrík definuje anglicizmus ako „jazykový prvok (slovo, výraz, syntaktická konštrukcia ap.) vypožičaný z angličtiny.“²³

²⁰ JESENSKÁ, P. *Jazyková situácia na Slovensku v kontexte EÚ s ohľadom na anglicizmy v slovenskej dennej tlači*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied, 2007. s. 47.

²¹ MICHALSKA, E. Anglicyzmy w zasobach leksykalnych współczesnego języka polskiego i czeskiego jako odbicie kultury masowej – próba syntezy. In: *Współczesny świat słowiański II*. Praha: Verbum, 2016. s. 73.

²² KULEZA, B. Najnowsze anglicyzmy w języku prasy młodzieżowej, In: *Kwartalnik Językoznawczy*. Poznań: UAM Instytut Filologii Polskiej, 2010. Nr 3-4. s. 18.

²³ MISTRÍK, J. *Encyklopédia jazykovedy*. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1993. s. 65.

Petra Jesenská považuje za anglicizmy „priame výpožičky z angličtiny, cudzie slová sprostredkované angličtinou a hybridné slová obsahujúci anglický element.“²⁴

Inny słownik języka polskiego definuje anglicizmus ako výraz alebo syntaktickú konštrukciu, prevzatú z anglického jazyka.²⁵

Elżbieta Mańczak-Wohlfeld hovorí, že anglicizmy sú anglické lexémy (a tiež jednotky, ktoré sú charakterizované anglickou ortografiou, fonetikou, morfológiou), ktoré prenikli do poľského jazyka priamo alebo sprostredkované z iných jazykov cez médium – anglický jazyk.²⁶

Na základe uvedených príkladov môžeme konštatovať, že všetci spomenutí jazykovedci, okrem Petry Jesenskej, v oboch jazykových prostrediach definujú anglicizmus ako slovo alebo viacslovné spojenie prevzaté z angličtiny. Definícia Petry Jesenskej, na rozdiel od ostatných uvedených, hovorí iba o jednoslovnom výraze.

3.2 Klasifikácia anglicizmov v slovenčine

Anglicizmy v slovenčine klasifikuje viacero slovenských jazykovedcov rozličnými spôsobmi zohľadňujúc odlišné kritéria, akými sú napríklad miera zdomácnenia daného výrazu v jazyku, jeho etymologický pôvod, spôsob prebratia, zohľadnenie časového hľadiska prevzatého výrazu, pravopisu alebo výslovnosti a pod. Pre našu prácu sme vybrali delenie cudzích slov anglického pôvodu, ktoré uvádza Petra Jesenská vo svojej práci *Interdisciplinárne aspekty obohacovania registra hovorového štýlu slovenčiny prostredníctvom anglicizmov*, nakoľko toto delenie považujeme za východiskové pre našu prácu a do istej miery ustálené v slovenskom jazykovom prostredí. Je nutné ale podotknúť, že delenia anglicizmov sa v rôznych jazykovedných publikáciách od seba do istej miery líšia.²⁷ Petra Jesenská anglicizmy delí zohľadňujúc niekoľko hľadísk.²⁸

²⁴ JESENSKÁ, P. Inovácia a demokratizácia v jazyku s ohľadom na anglicizmy. In: *VARIA XV. Zborník z konferencie XV. medzinárodného kolokvia mladých jazykovedcov v Tajove 7.12. – 9.12. 2005*. Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV a KSJL FHV UMB, 2008. s. 50.

²⁵ BAŇKO, M. *Inny słownik języka polskiego*. t. 1–2. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000. s. 65.

²⁶ MAŃCZAK-WOHLFELD, E. *Tendencje rozwojowe współczesnych zapożyczeń angielskich w języku polskim*. Kraków: Universitas, 1995. s. 16.

²⁷ Pre porovnanie delenia anglicizmov v slovenskom jazykovom prostredí môžeme uviesť napríklad klasifikáciu podľa A. Štulajterovej (2005).

²⁸ JESENSKÁ, P. *Interdisciplinárne aspekty obohacovania registra hovorového štýlu slovenčiny prostredníctvom anglicizmov*. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v BB Belanium, 2014. s. 26-38.

- Podľa etymologického hľadiska:
 - briticizmy – napr. flanel,
 - amerikanizmy – napr. skunk,
 - anglicizmy grécko-latinského pôvodu – napr. telefón,
 - francúzske anglicizmy – napr. *au-pair*,
 - germánske anglicizmy – napr. *hamburger*,
 - anglicizmy hispánskeho pôvodu – napr. *kanoe*.
- Podľa časového hľadiska:
 - staršie – z 19. a z prvej polovice 20. storočia, napr. rock'n'roll,
 - novšie – prevzaté po roku 1989, napr. fitness.
- Podľa miery zdomácnenia:
 - zdomácnené – ustálená podoba v jazyku, napr. futbal,
 - cudzie neadaptované – zachovaný anglický pravopis, napr. imidž,
 - poslovenčené – nemajú ustálenú podobu, napr. bungee jumping.

3.3 Klasifikácia anglicizmov v poľštine

Tak ako v prípade delenia anglicizmov v slovenskom jazyku, aj v poľštine sa klasifikácie jazykovedcov značne líšia.²⁹ Spomedzi viacerých jazykovedných prác venovaných klasifikácií anglicizmov sme si ako východiskové delenie pre našu prácu vybrali klasifikáciu Andrzeja Markowského, nakoľko je v poľskom prostredí pomerne ustálená a stanoví akýsi základ, od ktorého sa ostatní jazykovedci vo väčšej alebo menšej miere odvíjajú. Andrzej Markowski vo svojej publikácii *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne* rozdeľuje anglicizmy nasledovne³⁰:

- podľa predmetu prevzatia:
 - lexikálne anglicizmy – predmetom prevzatia je význam a forma slova,
 - vlastné – prevzaté zo živých jazykov, napr. *deadline*,
 - umelé – utvorené z mŕtvych jazykov, napr. *telewizja*,

²⁹ Pre porovnanie delenia anglicizmov v poľskom prostredí môžeme uviesť napríklad klasifikáciu podľa A. Witalisz (2016).

³⁰ MARKOWSKI, A. *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005. s. 162-166.

- sémantické anglicizmy – predmetom prevzatia je nový význam už existujúceho v jazyku slova, napr. *dieta*,
 - štrukturálne anglicizmy (tzv. kalky) – predmetom prevzatia je doslovný preklad frazeologizmov alebo fráz, napr. *nastolatek*.
- Podľa stupňa adaptácie:
- neadaptované – zachovaná pôvodná forma aj význam, napr. *fair play*,
 - čiastočne adaptované – foneticky alebo pravopisne adaptované, napr. *AIDS, konfetti*,
 - adaptované – javia sa už ako domáce výrazy, napr. *džem*.

Anglicizmy boli v oboch jazykoch rovnako rozdelené pri zohľadnení stupňa adaptácie na zdomácnené, čiastočne zdomácnené a nezdomácnené. V ostatných deleniach sa nami vybrané klasifikácie nezhodovali. Je nutné ale podotknúť, že z dôvodu existencie mnohých vzájomne odlišných jazykovedných, poľských ako aj slovenských, publikácií, ktoré pre rozsah našej práce nebolo možné uviesť, nie je možné optimálne zhodnotiť podobnosti a rozdiely. Ich uvedenie by si vyžadovalo dôkladnejší a obsiahlejší prieskum.

3.4 Adaptácia anglicizmov

Slová prevzaté z cudzieho jazyku musia pri prenikaní do prijímajúceho jazyka prejsť procesom adaptácie a prispôbiť sa jazykovému systému. Adaptácia cudzieho jednoslovného alebo viacslovného výrazu prebieha na viacerých jazykových úrovniach.

3.4.1 Grafická adaptácia

Jazyk prijímateľa, v našom prípade slovenčina alebo poľština, a anglický jazyk sa od seba značne líšia. Nezhodujú sa počtom písmen, ich kombináciou alebo polohou v slove, a v každom z jazykov existujú také písmená, ktoré sú typické len pre daný jazyk. V slovenčine je to napríklad *ô, ä*, alebo mäkké spoluhlásky, v poľštine *q, ę* alebo *ł* a pre angličtinu sú zas typické napríklad *x, q, v* alebo opakujúce sa samohlásky, napríklad *jeep*, ktoré sa predovšetkým v poľštine tak často neobjavujú. Vymenované rozdiely sú dôvodom pre potrebnú grafickú adaptáciu prenikajúceho do jazyka anglicizmu, v efekte čoho dochádza buď k zachovaniu pôvodného pravopisu alebo k malým zmenám v štruktúre výrazu. Neplatí to ale pri všetkých anglicizmoch. Niektoré podľahli značným zmenám ako napríklad v poľštine pôvodné slovo

designer je dnes písané ako *dizajner*. V slovenčine tento jav môžeme pozorovať napríklad na slove *make-up*, ktoré dnes píšeme ako *mejkap*.³¹

3.4.2 Fonologická adaptácia

Anglický fonologický systém sa značne líši od slovenského alebo poľského v počte foném a taktiež ich odlišnou výslovnosťou. Angličtina napríklad obsahuje diftongy, ktoré v poľskom jazyku chýbajú. Rozdielny je aj prízvuk, ktorý je v angličtine slobodný, v poľštine je ustálený prevažne na predposlednej slabike a v slovenčine väčšinou na prvej slabike. Cudzie slová sa najčastejšie prispôbujú a nadobúdajú prízvuk prijímaného jazyka. Z toho vyplýva, že v procese prenikania anglických cudzích slov do jazyka neprebíha fonologický prenos anglicizmov ale ich fonologická náhrada.³²

3.4.3 Morfológická adaptácia

Podobne ako vo vyššie uvedených adaptačných procesoch, ani morfológia poľštiny či slovenčiny nie je zhodná s tou anglickou. Morfológická adaptácia má za cieľ zaradiť anglicizmus prijímaný jazykom do príslušnej jazykovej kategórie. Podľa uskutočnených výskumov sú najčastejším prijímaným slovným druhom do slovenčiny podstatné mená a na druhom mieste sa nachádzajú prídavné mená.³³ V poľštine sa najviac preberajú taktiež podstatné mená, avšak za nimi sa nachádzajú slovesá. V slovenskom³⁴ ako aj v poľskom prostredí prevzaté podstatné mená najčastejšie prijímajú mužský rod, čo môže byť zapríčinené tým, že väčšina prijímaných anglicizmov je zakončených na spoluhlásku napríklad *serial*, *tennis* alebo *badminton*. Prijímané slovné druhy sa v jazyku nasledovne skloňujú prevažne podľa domácich paradigiem.³⁵

³¹ MAŃCZAK-WOHLFELD, E. *Tendencje rozwojowe współczesnych zapożyczeń angielskich w języku polskim*. Kraków: Universitas, 1995. s. 42-47.

³² Tamže, s. 48-53.

³³ ORGOŇOVÁ, O. *Galicizmy v slovenčine*. Bratislava: Stimul, 1998. s. 38-39.

³⁴ ŠTULAJTEROVÁ, A. K problematike adaptácie nových anglicizmov v systéme slovenského jazyka. In: *Teória a prax prípravy učiteľov anglického jazyka 3*, Banská Bystrica: UMB FHV, 2005. s. 94.

³⁵ MAŃCZAK-WOHLFELD, E. *Tendencje rozwojowe współczesnych zapożyczeń angielskich w języku polskim*. Kraków: Universitas, 1995. s. 54-65.

3.4.4 Sémantická adaptácia

Preniknutie nového anglického prevzatého slova do jazyka musí podstúpiť aj sémantickú adaptáciu. Polysémické výrazy sa väčšinou nepreberajú vo všetkých svojich významoch, preberá sa zvyčajne len jeden význam danej lexikálnej jednotky. Pri preberaní do prijímajúceho jazyka si cudzí výraz zachováva rovnakú významovú hodnotu ako v pôvodnom anglickom tvare. Prevzaté slová môžeme rozdeliť do tzv. sémantický polí, ktoré tvoria súbor slov a výrazov, medzi ktorými sú určité významové vzťahy. Sú to napríklad významové polia: technika (napr. *bojler*, *kontener*), hudba (napr. *jazz*, *walkman*), potraviny (napr. *džem*, *keczup*), šport (napr. *box*, *sprint*), móda (napr. *flanel*, *nylon*) atď.

V našej práci sa budeme venovať medzi iným aj sémantickej adaptácii prevzatých výrazov a súčasťou kvalitatívneho výskumu bude rozdelenie skúmaných anglicizmov do dvoch sémantických polí.

4 Jazykové štýly

Tak ako rôzne oblasti spoločenského života alebo vedecké disciplíny majú rozličné štýly, ako napríklad štýl v móde alebo architektonické štýly, má ich aj jazyk. Jazykový štýl môžeme vo všeobecnosti definovať ako špecifický súbor prvkov, ktorý tvorí jeden celok a je vybraný vedome s cieľom získať konkrétne výsledky. Jazykové štýly delíme na základe rozličných aspektov, avšak každý štýl bez ohľadu na druh, by mal spĺňať niekoľko podmienok, aby riadne plnil svoju funkciu. Andrzej Markowski uvádza vlastnosti fungujúceho a dobrého štýlu nasledovne³⁶:

- jasnosť – sformovanie výpovede, s cieľom zabezpečiť príjemcovi porozumenie textu, musia byť zohľadnené schopnosti príjemcu,
- jednoduchosť – výber takých lexikálnych prvkov, ktoré v kontexte znejú prirodzene,
- stručnosť – vyhnúť sa takým jazykovým prvkom, ktoré sú vo výpovedi zbytočné,
- jednotnosť – založená na pôvode prvkov, pochádzajúcich z rovnakých žánrových typov výpovede.

V poľskom prostredí definuje Dorota Zdunkiewicz Jedynak jazykový štýl ako proces, ktorý súvisí s výberom spomedzi všetkých dostupných slov, foriem slovtvorby, flexie, syntaktických vetných konštrukcií, druhových foriem, ako aj pro-modálnych a rytmických prvkov s určitou štylistickou hodnotou (čiže nesúci hovorový, oficiálny alebo emocionálny charakter).³⁷

Vo svojej práci *Wykłady ze stylistyki* uvádza Dorota Zdunkiewicz Jedynak delenie na základe klasifikácie podľa Stanisława Gajdy. Je nutné ale dodať, že evidujeme mnoho iných návrhov delenia rozličných jazykovedcov, avšak pre našu prácu sme vybrali spomínané rozdelenie, keďže ho môžeme považovať v poľštine za všeobecne ustálené³⁸:

- náučný štýl,
- administratívno-právny štýl,
- publicistický štýl,

³⁶ MARKOWSKI, A. *Kultura języka polskiego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005. s. 119-121.

³⁷ ZDUNKIEWICZ JEDYNAK, D. *Wykłady ze stylistyki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2013. s. 11.

³⁸ Tamže, s. 18-19.

- náboženský štýl,
- umelecký štýl,
- hovorový štýl.

V slovenskom prostredí Ján Mistrík označuje jazykový štýl ako „*náuku o výbere a spôsobe využívania jazykových, mimojazykových alebo umeleckých prostriedkov a postupov uplatňovaných v procese komunikácie.*“³⁹

Jazykové štýly, ktoré považujeme za všeobecne prijaté v slovenskom jazykovom prostredí, vo svojej publikácii *Štylistika* rozlišuje nasledovne⁴⁰:

- náučný štýl,
- administratívny štýl,
- publicistický štýl,
- rečnícky štýl,
- esejistický štýl,
- umelecký štýl,
- hovorový štýl.

Delenia v oboch jazykoch sú v značnej miere podobné, avšak, nájdeme v nich aj pár rozdielov. Náučný, publicistický, umelecký a hovorový štýl majú rovnaké názvy v oboch deleniach. Odlišnosť vidíme v poľskom štýle administratívno-právnom, zatiaľ čo v slovenskom delení je tento štýl označený ako administratívny. Objavujúci sa v poľskom prostredí náboženský štýl, v slovenskom nie je evidovaný vôbec. Naopak esejistický štýl, ktorý je zaradený v slovenskom prostredí medzi základné rozdelenie štýlov, v poľskom delení chýba.

V našej práci sa budeme ďalej podrobnejšie venovať hovorovému štýlu v oboch jazykoch, nakoľko naša práca bude vo výskumnej časti vychádzať práve z tohto jazykového štýlu.

³⁹ MISTRÍK, J. *Štylistika*. Bratislava: MEDIA TRADE, 1997. s. 30.

⁴⁰ Tamže s. 426-443

4.1 Hovorová slovenčina

Jozef Mistrik vo svojej práci *Štylistika* tvrdí, že pre hovorový jazykový štýl v slovenčine sú charakteristické nasledovné črty.⁴¹

- Ústnosť a spontánnosť – prejavuje sa nedodržiavaním členenia výpovedných častí, uvoľnenosťou vetnej a kompozičnej skladby textu, voľným bezspojkovým pripájaním a pričleňovaním vetných častí napr. *Včera poobede, idem do konzumu, stretnem susedku, ťažký kôš v jednej ruke ...*
- Konverzačnosť – vyznačuje sa kontaktoými prostriedkami akými sú oslovenia, napr. *človeče*, výzvy, napr. *počuj*, hodnotiace poznámky, napr. *výborne*, zdvorilostné frázy, napr. *prepáčte*, parazitické slová, ktoré často opakujeme, napr. *teda* alebo vsuvky, napr. *tak*.
- Súkromnosť – vplyv súkromného prostredia, ktoré sa vyznačuje nepozornosťou vo vyjadrovaní, uvoľnenosťou alebo nedbalosťou. Charakteristické javy súkromného hovorového štýlu sú vznik nespisovných prvkov, nevhodnosť použitia spisovného prvku alebo úspora artikulácie, napr. *hanba – hamba* alebo *dobry večer – briečer*. Súkromnosť sa vyznačuje taktiež používaním expresívnych, žartovných, vulgárnych, slangových alebo nárečových jazykových prvkov.
- Situačnosť – každý jazykový prejav je zakotvený do konkrétnej situácie, čo sa prejavuje v štylizácií prejavu napríklad vynechaním určitej časti prejavu, napr. *Polovičný do Košíc!* Hovorový štýl je charakteristický situačným štýlom a začlenením rozprávania do konkrétneho času. Vyznačuje sa takisto aj stručnosťou, skracovaním výrazov a zjednodušovaním – univerbizácia, napr. *minerálka*.
- Expresívnosť – využívanie jazykových prostriedkov akými sú deminutíva, napr. *chlapček*, augmentatíva, napr. *psisko*, hypokoristiká, napr. *mamička* a hodnotiace výrazy ako nadávky, prezývky, pejoratíva, laudatíva, vulgarizmy atď.
- Všeobecnosť a približnosť vo vyjadrovaní – vyznačuje sa väčším rozsahom a menším obsahom slovného významu. Používajú sa všeobecné a nepresné

⁴¹ MISTRÍK, J. *Štylistika*. Bratislava: MEDIA TRADE, 1997. s. 499-512.

výrazy tzv. hyperonymá, napr. *veľký* alebo *vták*. Charakteristická je takisto časté používanie personifikácií a animizácií.

4.2 Hovorová poľština

Poľský hovorový štýl je podobne charakterizovaný ako v slovenskom prostredí určitými črtami. Dorota Zdunkiewicz Jedynak ich vo svojej práci *Wykłady ze stylistyki* predstavuje nasledovne.⁴²

- Silný vzťah medzi neverbálnymi a prozodickými spôsobmi komunikácie a taktiež komunikačnou situáciou – v dôsledku ťažkosti kontrolovania spontánnych a dlhších výpovedí a zakotvenosťou výpovede do konkrétnej situácie sa hovorový jazykový štýl prejavuje napríklad dominanciu parataxe (prirad'ovací vzťah) alebo hipotaxe (podrad'ovací vzťah).
- Veľké množstvo existujúcich pravidiel a stereotypov – umožňujú rýchlu generáciu textu, čo sa vyznačuje zrýchleným tempom hovoreného prejavu s častokrát nevýraznou artikuláciou čoho následkom môže byť napríklad zanikanie samohlások, napr. *w ogóle – wogle*. Typická je taktiež kvalitatívna a kvantitatívna redukcia jazykových jednotiek najmä asimilácia hlások a zjednodušenie spoluhláskových skupín, napr. *osiemdziesiąt – osiemdziesion*.
- Rozličné kategórie jazykových jednotiek na rôznych stupňoch jazykovej štruktúry – hovorový jazykový štýl je charakteristický napríklad vyhýbaním sa používaniu skupinových čísloviek, napr. *dwoje*, alebo rôznorodosť rodov podstatných mien, napr. *pomarańcz/pomarańcza*
- Každodenné témy – hovorová poľština sa vyznačuje všednosťou a prevahou v používaní jednoduchých viet.
- Bohatosť jazykových prvkov – typická je tvorba príležitostných metafor, porovnaní, slovných vzťahov ale taktiež synonymia napr. *mówić – paplać, terkotać, pleść, bajdurzyć* alebo polysémia – mnohoznačnosť.
- Emocionálno-hodnotiaci charakter jazykových jednotiek – častokrát sa hovorová lexika vyznačuje používaním výrazov s emocionálnym zafarbením,

⁴² ZDUNKIEWICZ JEDYNAK, D. *Wykłady ze stylistyki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2013. s. 99-103.

napr. *odlotowy*, žartoblivých slov, napr. *zachciewajka*, urážlivých výrazov, napr. *rzygac* alebo vulgárnych slov, napr. *zajebisty*.

- Nízky stupeň spojitosti textov – prejavuje sa napríklad uvoľnenou vetnou skladbou alebo pričleňovaním vetných častí bez použitia spojok napr. *Dnes v práci, jem obed, vidím kolegu, ...*

Anglicizmy objavujúce sa v poľskej alebo slovenskej hovorovej reči sú dôsledkom vyššie spomínanej spontánnosti a slobody v používaní rozličných jazykových jednotiek. Používateľ najmä ústnej hovorovej slovenčiny alebo poľštiny môže, bez zbytočného obmedzovania sa, používať cudzie slová, v našom prípade anglicizmy, a zaradiť ich do svojho spontánneho prejavu bez žiadnych obmedzení, ktoré sú v iných jazykových štýloch pomerne časté.

5 Internet a jeho vplyv na jazyk

Internet je decentralizovaný komunikačný systém vzájomne prepojených elektronických zariadení. Táto nová komunikačná technológia sa intenzívne rozvíja od polovice 90. rokov minulého storočia.⁴³

Internetové pripojenie v Poľsku sa objavilo v auguste roku 1991 a na Slovensku vo februári roku 1992. V súčasnosti je denne využívaný miliónmi ľudí na celom svete s cieľom dohľadania informácií, zdieľaní fotografií či videí, ku vzájomnej komunikácii, zábave alebo reklame. Dennodenný kontakt s internetom má v istej miere vplyv aj na jazyk. Rozmach rozličných platforiem ako napríklad blogov, sociálnych sietí fór a iných kde používatelia majú výrazovú slobodu bez obmedzenia vyjadrovania, má za následok časté používanie okrem spisovných útvarov jazyka aj tie nespisovné ako napríklad subštandardné slová či nárečia, prelínanie rôznych jazykov a podobne, čo v menšej alebo väčšej miere ovplyvňuje každého používateľa a jeho jazykový aparát.

Jazyk na internete sa od iných foriem komunikácie odlišuje mnohými funkciami. Najdôležitejšie z nich sú⁴⁴:

- celková dostupnosť – internet má globálny charakter, nie je teritoriálne ohraničený, čo má za následok napríklad vznik rôznych sociolektov,
- spontánnosť – typická pre internetovú písomnú komunikáciu, prejavuje sa napríklad neúplnými vetnými konštrukciami, neohraničenými vetami, pravopisnými chybami alebo vynechaním špecifických znakov,
- hovorovosť – internetový jazyk sa vyznačuje častým používaním v komunikácií hovorových výrazov, čo má priamy súvis s vyššie spomínanou spontánnosťou,
- automatizácia – elektronické texty sa vyznačujú jednoduchosťou ich tvorenia pomocou techniky,
- dynamickosť – internetové zdroje, ako napríklad texty, môžu byť ľahko zmazané alebo zmenené, vyznačujú sa teda akousi nestabilitou.

⁴³ KITA, M. a LOEWE, I. *JĘZYK W INTERNECIE. ANTOLOGIA*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016. s. 85.

⁴⁴ GRZENIA, J. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006. s. 97-117.

- multimedialnosť – možnosť grafickej úpravy písaného textu, napríklad farby, štýlu písma, rozmiestnenie textu, elektronický text môže byť taktiež slobodne spojený napríklad s obrazom čo má za následok tzv. vizualizáciu písma.

Dialóg v prostredí internetu naberá formu telelogu, čo znamená, že odosielateľ sa na diaľku obracia k veľkému počtu ľudí alebo naopak. Takýto jav budeme pozorovať aj v praktickej časti našej práce na konkrétnych príkladoch.⁴⁵

5.1 Fenomén platformy YouTube

Platforma YouTube bola založená v roku 2005, odkedy rýchlo získala popularitu a v súčasnosti ju využívajú milióny aktívnych používateľov na celom svete. YouTube umožňuje publikovať a sledovať amatérske videozáznamy. Videoblogy, ktoré sú popri videách hlavným druhom filmov objavujúcim sa na platforme, sú tvorené vo veľa krajinách a v rozličných jazykoch. Názov *videoblog* pochádza z anglického označenia *video blog*, avšak tento názov bol skrátenejší a v súčasnosti sa častejšie používa výraz *vlog* a osoby, ktoré nahrávajú filmy tohto druhu označujeme ako *vloggers*.⁴⁶

V slovenskom prostredí nenájdeme slovo *vlog* v žiadnom slovníku, zatiaľ čo v poľskom prostredí sa zmienené slovo objavuje v *Słowniku języka polskiego PWN*, ktorý ho definuje ako „*internetový denník s amatérskymi video nahrávkami*“⁴⁷ a taktiež v *Słowniku zapożyczeń angielskich w polszczyźnie* Elżbiety Mańczak-Wohlfeld, ktorý ho vysvetľuje ako „*blog s amatérskymi video nahrávkami*“.⁴⁸

Keď zadáme vyššie spomenuté slová do vyhľadávača Google obdržíme nasledujúce hodnoty (údaje z apríla 2019)⁴⁹:

vlog – približne 234 000 000 výsledkov

videoblog – približne 18 500 000 výsledkov

⁴⁵ Tamže, s. 93.

⁴⁶ KURPIEL, R. Zagrajmerzy, suby i live'y, czyli anglicyzmy w polskich wideoblogach. In: *Język a media: zjawiska językowe we współczesnych mediach*. Kraków : Collegium Columbinum, 2016. s. 148-150.

⁴⁷ *Słownik języka polskiego PWN* [online], [citované 15.4.2019] Dostupné z: <https://sjp.pwn.pl/>

⁴⁸ Tamže, s. 149.

⁴⁹ Tieto výsledky sa s časom menia a udávajú približný odhad stanovený algoritmom závisiacim na čase, preto pre dosiahnutie efektívnejších výsledkov by bola vhodnejšia metóda porovnania počtov vyhľadávaní spomínaných slov. Pre našu prácu ale takýto výskum nie je východiskový a ďalej sa mu podrobnejšie nebudeme venovať.

V práci budeme preto používať výraz *vlog*, nakoľko sa ako jediný nachádza v spomenutých slovníkoch poľského jazyka, vystupuje najčastejšie vo výsledkoch vyhľadávania a taktiež je používaný samotnými používateľmi YouTube.

Ak ide o označenie osoby, ktorá publikuje vlogy, výsledky vyhľadávania v prehliadači Google sú nasledovné (údaje z apríla 2019):

vlogger (pôvodný anglický pravopis) – približne 67 000 000 výsledkov

vloger – približne 1 810 000 výsledkov

videoblogger – približne 5 140 000 výsledkov

Ako môžeme vidieť, najčastejším označením pre osobu publikujúcu vlogy je slovo *vlogger*, v súvislosti s čím budeme používať v nasledujúcich častiach práce práve spomínaný výraz.⁵⁰

Prvé vlogy vznikli v Spojených Štátoch, avšak v posledných rokoch počet vlogerov, ktorí sú autormi vyššie spomínaných videoblogov v slovenskom ako aj poľskom prostredí rapídne stúpa a stávajú sa akýmsi fenoménom dnešnej doby. Videá objavujúce sa na platforme YouTube zahŕňajú celé tematické spektrum. Samotný YouTube vymedzuje vlastné kategórie ako napríklad hudba, šport, krása a móda, hry, technológie a iné. V našej práci sa zameriame práve na kategóriu krásy a módy.

⁵⁰ Pre porovnanie v príspevku R. Kurpiela *Zagrajmerzy, suby i live'y, czyli anglicyzmy w polskich wideoblogach* (2016) nájdeme údaje z apríla roku 2015, v ktorých sa používanie spomenutých výrazov značne líši v ich počte (*vlog* – približne 272 000 výsledkov, *videoblog* – približne 232 000 výsledkov). Najpoužívanejším výrazom označujúcim osobu publikujúcu vlogy bolo slovo *vloger* s 21 300 výsledkami, zatiaľ čo v súčasnosti najviac používané označenie *vlogger* malo približne len 3 740 výsledkov.

6 Metodológia výskumu

6.1 Cieľ výskumu

Cieľom komparatívneho výskumu bude nájsť a klasifikovať nájdené prevzaté slová anglického pôvodu na vybraných poľských a slovenských vlogoch z roku 2016 a 2018. Anglicizmy nájdené na základe skúmaného materiálu budú následne podrobené kvalitatívnemu a kvantitatívnemu výskumu. Pri klasifikácii anglicizmov v oboch jazykoch budeme zohľadňovať sémantické a morfológické kritériá. Cieľom komparatívneho výskumu bude ozrejmiť vývin a intenzitu používania anglicizmov a taktiež zistiť, ako sa mení ich percentuálny podiel v reči, akú majú významovú hodnotu, a ktoré slovné druhy sú najčastejšie zastupované cudzími slovami anglického pôvodu. V rámci celého výskumu bude vykonaná komparácia medzi vybranými slovenskými a poľskými videami.

6.2 Materiál

V našej práci budú skúmané a analyzované krátke videá z kategórie *Beauty & Fashion* (v preklade krása a móda) pochádzajúce z platformy YouTube. Pre náš výskum sme vybrali vlogy len s tematikou *beauty*, s cieľom skúmať slovnú zásobu typickú len pre určitú tematickú oblasť.

Pre účely komparatívneho výskumu ostalo vybraných osem vloggeriek, čiže osem YouTube kanálov, štyri zo slovenského a štyri z poľského prostredia, na ktorých budeme následne skúmať anglicizmy v rokoch 2016 a 2019. Vybrali sme štyri poľské videá v rozsahu približne 2000 slov a štyri slovenské videá, tiež v podobnom rozsahu, publikované spomínanými vloggerkami v roku 2016 (viď. príloha 1). Následne pre komparatívny výskum ostali vymedzené tak isto štyri poľské a štyri slovenské videá zo začiatku roku 2019 (viď. príloha 1) s približným počtom 2000 slov na každé video.⁵¹ Pri výbere vyššie uvedených vlogov bol zámerne zohľadnený tematický obsah každého jedného videa a sprecizovaný na všeobecné rozprávanie o kozmetických produktoch. Cieľom toho bolo, čo najviac k sebe tematicky a rozsahovo priblížiť všetky vybrané videá aby následný výskum bol, v rámci možností, čo najefektívnejší.

V tabuľke 1 a 2 sú uvedené vybrané vloggerky z oboch jazykových prostredí s ich počtami odoberateľov (údaje z mája 2019). Odoberatelia sú užívateľmi YouTube, ktorí sa

⁵¹ V niektorých prípadoch videá nemali okolo 2000 slov, vtedy boli použité dve videá z daných rokov z konkrétneho YouTube kanálu, s cieľom mať rovnako veľké štatistické súbory.

prihlásili na odber daného YouTube kanálu, čo im umožňuje dostávanie upozornení o nových videách pridaných vloggerkami a ich pravidelné sledovanie. Ako si môžeme všimnúť, poľské kanály majú výrazne viac odoberateľov ako tie slovenské. Tento trend je očakávaný vzhľadom na väčšiu populáciu Poľska a počtu Poliakov žijúcich v zahraničí. Významnú rolu v rozdieloch hrá taktiež aj povaha diváka a záujem o predmetnú tematickú oblasť v týchto dvoch prostrediach, ktorá sa môže líšiť.

YouTube kanál	Počet odoberateľov
Behind TheGlitters	14 247
janahrmi	65 377
L E N K A	100 301
TinaNaté	9 809

Tabuľka 1 Slovenské vloggerky a ich počty odoberateľov

YouTube kanál	Počet odoberateľov
Hania Knopińska	184 059
maxineczka	465 278
MsDoncellita	226 451
Nataliebeautyyy	220 101

Tabuľka 2 Poľské vloggerky a ich počty odoberateľov

6.3 Metóda výskumu

V každom z vybraných poľských a slovenských videí z rokov 2016 a 2019 sa vykonaná kvantitatívny výskum, cieľom ktorého je v prvom rade určiť presný počet slov vo všetkých vlogoch. Následne z takto ustáleného počtu slov zostanú klasifikované anglicizmy. Ako

anglicizmy označíme jednoslovné alebo viacslovné spojenia prevzaté z angličtiny, ktoré sú obsiahnuté v slovenskom prostredí vo *Veľkom slovníku cudzích slov*⁵² a v poľskom prostredí vo *Wielkim słowniku wyrazów obcych PWN*⁵³ a taktiež samotné anglické výrazy, ktoré zostali použité v súvislom prejave v danom jazyku a nahradili možný poľský či slovenský ekvivalent. Medzi anglicizmy nezaraďujeme konkrétne názvy kozmetických produktov, ktoré sa vo videách častokrát spomínajú alebo názvy odtieňov, napríklad rúžov apod. Tieto názvy vloggerky čítajú pri prezentácii daného produktu priamo z obalu produktu, preto ich nemôžeme považovať za anglicizmus, ktorý by vloggerka úmyselne použila. Pri klasifikácii anglicizmov sa ich výskyt a používanie zverifikuje aj v *Slovenskom národnom korpuse*⁵⁴, *Narodowym Korpusie Języka Polskiego*⁵⁵ a vo vyhľadávачi Google, keďže sa jedná o internetový a častokrát nespisovný jazyk. Nespisovné a nové označenia sa neraz nenachádzajú v slovníkoch, avšak napriek tomu sa vo veľkej miere používajú. Anglické slová zostanú klasifikované na základe online slovníkov *Oxford Dictionaries*⁵⁶ alebo *Cambridge Dictionary*⁵⁷. Následne vyrátame percentuálny podiel anglicizmov v každom videu, a taktiež celkový percentuálny výskyt anglicizmov vo všetkých slovenských ako aj v poľských videách v konkrétnych rokoch 2016 a 2019. Po ustálení počtu prevzatých slov z angličtiny sa vykonaná kvalitatívny výskum, na základe ktorého určíme, ktoré slovné druhy boli najčastejšie zastupované anglicizmami. V tejto časti komparatívneho výskumu taktiež zistíme medzi aké sémantické polia patria nájdené výrazy, z akej oblasti používania pochádzajú a koľko z nich je spojených priamo s tematikou *beauty* alebo internetovou terminológiou.

⁵² ŠALING, S., IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, M. a MANÍKOVÁ, Z. *Veľký slovník cudzích slov*. Prešov: Vydavateľstvo SAMO, 2008.

⁵³ BAŃKO, M. *Wielki słownik wyrazów obcych PWN*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018.

⁵⁴ *Slovenský národný korpus* [online]. ©SNK JÚEŠ SAV [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://korpus.sk/>

⁵⁵ *Narodowy Korpus Języka Polskiego* [online]. Narodowy Korpus Języka Polskiego: ©2008-2012 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <http://nkjp.pl/>

⁵⁶ *Oxford Dictionaries* [online]. Oxford University Press: ©2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/>

⁵⁷ *Cambridge Dictionary* [online]. Cambridge University Press: ©2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org>

7 Kvantitatívny výskum

Vykonaním kvantitatívneho výskumu určíme počet slov v každom z vybraných slovenských a poľských videí (viď príloha 1). Na základe vyššie spomenutých slovníkov a internetových zdrojov určíme počty anglicizmov a taktiež ich percentuálny podiel v každom videu. Vypísané budú všetky anglicizmy v ich základnej podobe. Niektoré slová boli vo videách spomenuté viackrát. Takéto, opakujúce sa, slová ostanú zapísané v našich výsledkoch len raz.

7.1 Slovenské videá s tematikou beauty

Pre náš výskum sme vybrali štyri relatívne populárne slovenské vloggerky a videá z ich kanálov na YouTube z rokov 2016 a 2019 (viď príloha 1). V tabuľke 3 sa nachádzajú názvy slovenských YouTube kanálov s názvami vybraných videí s ohraničenou tematikou *beauty* z roku 2016, na ktorých bol vykonaný kvantitatívny výskum. V tabuľke sú vypísané počty slov v každom videu, nájdené anglicizmy a ich percentuálny podiel v analyzovaných vlogoch.

V tabuľke 4 sú vypísané nájdené anglicizmy vo všetkých slovenských videách z roku 2016 a pre ozrejmienie ich významu, ktorý nemusí byť vždy jasný, sme uviedli ich definície. Definície pochádzajú z *Veľkého slovníka cudzích slov*⁵⁸ alebo zo *Slovníkového portálu Jazykovedného ústavu L. Štúra SAV*.⁵⁹ Anglické výrazy sme definovali v *Oxford Dictionaries*⁶⁰ alebo *Cambridge Dictionary*.⁶¹ Výskyt anglických jednoslovných alebo viacslovných spojení, ktoré sa nenachádzali v uvedených internetových slovníkoch, sme klasifikovali na základe počtu výsledkov vyhľadávania v prehliadači Google, kde bolo značne potvrdené ich časté používanie a následnú definíciu sme určili z významu, ktorý vyplýval z nájdených výsledkov.

V tabuľke 5 sú uvedené vybrané videá s tematikou *beauty* rovnakých slovenských vloggeriek ako v tabuľke 4, avšak z roku 2019. Takisto sme analyzovali celkový počet slov

⁵⁸ ŠALING, S., IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, M. a MANÍKOVÁ, Z. *Veľký slovník cudzích slov*. Prešov: Vydavateľstvo SAMO. 2008.

⁵⁹*Slovníkový portál Jazykovedného ústavu L. Štúra SAV* [online]. ©Jazykovedný ústav L. Štúra SAV [citované 15.4.2019]. Dostupné z: slovniky.juls.savba.sk/?d=kssj4&d=sssj&d=sssj2&d=psp&d=scs&d=sss&d=peciar&d=bermolak&d=hssjV&d=obce&d=priezviska&d=un

⁶⁰ *Oxford Dictionaries* [online]. Oxford University Press: ©2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/>

⁶¹ *Cambridge Dictionary* [online]. Cambridge University Press: ©2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org>

v jednotlivých vlogoch, počet slov anglického pôvodu a ich percentuálny podiel v každom zo spomínaných videí.

Tabuľka 6 predstavuje zoradené všetky nájdené anglicizmy v slovenských videách z roku 2019 a definície ich významu. Definície cudzích slov anglického pôvodu boli vypísané na základe vyššie spomínaných slovníkov a alebo internetových zdrojov.

Youtube kanál	Názov videa	Počet slov	Počet anglicizmov	Percentuálny podiel
Behind TheGlitters	Novinky mám!	2112	12	0,57 %
janahrmi	Každodenná makeup rutina	2189	14	0,64 %
	Najobľúbenejšie produkty / Favorites / 1			
L E N K A	Ako na to? Kontúrovanie tváre Lenka	2030	12	0,59 %
	Môj každodenný MakeUp Lenka			
TinaNaté	Produkty ktoré ma sklamali #3 TinaNaté	2246	16	0,71 %

Tabuľka 3 Analýza slovenských videí z roku 2016

Anglicizmus	Definícia
ahoj	pozdrav, pôvodne námornícky, dnes u nás rozšírený najmä medzi mládežou
all-time	najvyššie, najnižšie, najlepšie atď. čo kedy bolo
basic	jednoduchý a nekomplikovaný, schopný poskytnúť základ alebo východiskový bod, z ktorého sa niečo môže vyvinúť
beauty	1. byť potešený, najmä pri pohľad na niečo alebo niekoho, niečo čo dáva veľkú radosť, najmä keď sa na to pozeráte 2. činnosť, ktorá robí vzhľad človeka atraktívnejším za použitia mejkapu, procedúr a pod.
body	dámska bielizeň obliekaná vcelku na celý trup, tesne priliehajúce tričko spolu s nohavičkami
bronzer	krém alebo púder, ktorý sa dáva na tvár a telo, aby pokožka vyzerala hnedo ako od slnka
buffing (brush)	typ kozmetického štetca, slúžiaci na nanášanie mejkapu
cute	(hlavne niečo alebo niekto malý, mladý) príjemný a atraktívny
čekovať	preskúmanie (niečo), s cieľom zistiť presnosť, kvalitu alebo stav, alebo zistiť prítomnosť niečoho
disko	majúci, uplatňujúci diskotékový štýl
dizajnerský	súvisiaci s dizajnérom, s dizajnérom
false lashes	nosené ženami (občas mužmi) pre zahustenie horných rias
dolár	menová jednotka a platidlo v USA a v niektorých iných štátoch

finiš	koniec závodu, koncová časť niečoho
hajpovať	propagovať alebo publikovať (produkt alebo myšlienku) intenzívne, často zveličujúc jeho výhody
highlighter	kozmetický produkt zvýrazňujúci rysy tváre napr. líčne kosti
hollywoodsky	súvisiaci s časťou mesta Los Angeles v Kalifornii so svetoznámymi filmovými štúdiami
infobox	informačný box, samostatný priestor na internete prinášajúci informácie na určitú tému
lajk	dať najavo, že niečo považujeme za dobré na sociálnych sieťach kliknutím na symbol alebo slovo „like“
level	úroveň, poradie, stupeň
link	hypertextový odkaz
lip cream	kozmetický produkt s krémovou konzistenciou aplikovaný na pery
look	štýl alebo móda, vzhľad niečoho alebo niekoho
love-hate relationship	silné pocity k niekomu alebo o niečomu, ktoré sú zmesou lásky a nenávisti
mauve	odtieň fialovej farby
mejkap	1. kozmetický prostriedok nanášaný na pokožku tváre a krku, slúžiaci na skrášlenie pleti a zakrytie jej nedostatkov
mejkapový	2. kozmetická úprava tváre spočívajúca vo zvýraznení a namaľovaní obočia, očí, perí, v tónovaní čela, líc a dekoltu:
mixovať	spájať nesúrodé prvky, štýly, jazy a pod., miešať

mousse	látka o ľahkej konzistencii, ktorá sa nanesie na vlasy alebo kožu, pre zlepšenie jej vzhľadu alebo stavu
nefér	v rozpore s čestnosťou, poctivosťou; porušujúc dohodnuté pravidlá, nečestne
o.k.	(veľmi) dobre, výborne, všetko v poriadku
primer	typ kozmetického produktu, ktorý sa nanáša na tvár pod mejkap, pre jeho jednoduchšie nanášanie a dlhšiu výdrž
shipping	preprava tovaru z jedného miesta na druhé, hlavne loďou
spot	krátka propagačná al. reklamná snímka, šot, obyč. v televízii, rozhlase a pod.
sprej	1. (tlakový) rozprašovač 2. roztok na rozprašovanie
stick	dlhý, tenký kúsok niečoho
stopnúť	zmerať presné trvanie niečoho (obyčajne stopkami)
styling	1. výt. priemyselné tvarovanie spotrebných predmetov z hľadiska vonkajšieho estetického dojmu a funkčnosti 2. celková úprava vzhľadu človeka (účesu, odevných doplnkov a pod.)
stylingový	
swatch	malý kúsok napríklad látky pre ukážku farby, typu látky a pod.
šampón	jemný penivý prostriedok na umývanie (najmä vlasov)
štandardný	týkajúci sa štandardu, zodpovedajúci štandardu, ustálený, bežný, normálny
top	1. vrcholový, špičkový 2. vrchné oblečenie z ľahkého materiálu bez rukávov obliekané na tričko al. miesto trička

tutoriál	výukový seminár, cvičenie
volume	objem alebo hrúbka niečoho, najmä vlasov
Youtuber	osoba, ktorá publikuje, produkuje videá alebo sa ukazuje vo videách na platforme YouTube

Tabuľka 4 Anglicizmy zo slovenských vlogov z roku 2016

Youtube kanál	Názov videa	Počet slov	Počet anglicizmov	Percentuálny podiel
Behind TheGlitters	GRWM! červené pery /BehindTheGlitters	1728	18	1,04 %
janahrmi	FAVORITI za JANUÁR 2019	2126	14	0,66 %
L E N K A	Best of dekoratívna kozmetika 2018	2040	16	0,78 %
TinaNaté	Kozmetika, ktorú kupujem najčastejšie TinaNaté	2032	12	0,59 %

Tabuľka 5 Analýza slovenských videí z roku 2019

Anglicizmus	Definícia
ahoj	vid'. tabuľka 4
baking	líčiaca technika, nanášanie väčšieho množstva púdru pod oči a na iné časti tváre pre zafixovanie mejkapu
beauty	vid'. tabuľka 4
big deal	keď niekto urobil alebo povedal niečo dôležité alebo zvláštne
blending	miešať alebo spojiť dohromady
bronzer	vid'. tabuľka 4
cakey face	príliš veľké množstvo na tvári naneseného mejkapu, pôsobí ako keby sa ho dalo ľahko zoškrabnúť
čekovať	vid'. tabuľka 4
dizajn	1. kresba, nákras, návrh priemyselného výrobku, určeného na ďalšiu výrobu 2. celkové tvarovanie výrobku vychádzajúce z účelovej funkcie a estetického dojmu; povrchová úprava
finger crossed	dúfať, že sa veci budú diať tak, ako chceme
finiš	vid'. tabuľka 4
fresh	nový alebo iný
game changer	niečo alebo niekto, kto ovplyvňuje výsledok hry, produkt alebo udalosť, ktorá ovplyvňuje situáciu alebo oblasť podnikania
grwm (get ready with me)	typ videí na platforme YouTube, najmä v kategórii Beauty zachytávajúce proces prípravy a líčenia
glam	niečo alebo niekto atraktívnejší či zaujímavejší
hack	dobré riešenie alebo rada

high-end	kvalitné a drahé napríklad výrobky
highlighter	vid'. tabuľka 4
internet	celosvetové prepojenie počítačov a počítačových sietí pomocou diaľkového prenosu dát; služby umožňujúce prístup k digitalizovaným informáciám
lajk	vid'. tabuľka 4
look	vid'. tabuľka 4
mejkap	vid'. tabuľka 4
mist	jemná hmľa z čiastočiek vody nahromaďujúcich sa vo vzduchu tesne nad povrchom zeme alebo vody
mix	zmiešanina niečoho
mixovať	
must-have	niečo, čo chce vlastniť veľa ľudí
nonstop	bez prerušenia, bez prestávky, nepretržite, stále
nude	farba v telovom odtieni
o.k.	vid'. tabuľka 4
setting sprej	kozmetický výrobok určený pre dlhodobú fixáciu mejkapu
skincare	veci, ktoré sa robia alebo používajú pre zdravú a atraktívnu pleť
smoky	efekt dymu vo farbe alebo vzhľade
sprej	vid'. tabuľka 4
stories	krátke videá nahrávané používateľmi na sociálnych sieťach, ktoré sú dostupné po dobu 24 hodín

sveter	pletená vrchná časť oblečenia s rukávami
šampón	viď. tabuľka 4
taupe	hnedo-sivá farba
test	skúška na overenie určitých hodnôt, akosti, vlastností, vedomostí
testovať	
toner	typ produktu, ktorý sa nanáša po očistení pleti pre vyrovnanie pH
top	viď. tabuľka 4
up	súvisí s vyššou polohou, smerovaním k vyššej hodnote, počtu alebo úrovni
wow!	slúži k vyjadreniu prekvapenia a niekedy potešenia
vlog	videá publikované na internete (najmä objavujúce sa na YouTube), ktoré sú záznamom myšlienok, názorov alebo skúseností
volume	viď. tabuľka 4
what	slúži k vyžiadaniu informácie
witch hazel	malý strom s kvetmi, tekutina z neho pochádzajúca používaná ako liek

Tabuľka 6 Anglicizmy zo slovenských vlogov z roku 2019

7.2 Poľské videá s tematikou beauty

Pre potreby vykonania komparatívneho výskumu sme vybrali štyri videá od štyroch rôznych poľských *beauty* vloggeriek a ich YouTube kanálov z roku 2016 a štyri z roku 2019 (viď. príloha 1). Na vlogoch z roku 2016 bola vykonaná rovnaká analýza počtu slov, počtu anglicizmov a ich percentuálneho podielu v každom videu, ako na predchádzajúcich slovenských videách, ktorá je zaznamenaná v tabuľke 7.

V tabuľke 8. sú, tak ako aj v prípade slovenských videí, vypísané a zadefinované všetky nájdené anglicizmy z poľských vlogov z roku 2016. Definície obsiahnuté v slovníkoch boli

čerpané z *Wielkiego słownika wyrazów obcych PWN*⁶² alebo z online *Słownika języka polskiego PWN*.⁶³ Anglické výrazy boli definované, tak ako pri analýze v slovenských videách, na základe internetového slovníka *Cambridge Dictionary*⁶⁴ alebo *Oxford Dictionaries*⁶⁵. Výskyt jednoslovných alebo viacslovných anglických výrazov, ktoré sa nenachádzali v spomínaných internetových slovníkoch, sme klasifikovali na základe počtu výsledkov vyhľadávania v prehliadači Google, kde bolo potvrdené ich časté používanie a definíciu sme určili z významu, ktorý vyplýval z nájdených výsledkov.

Tabuľka 9 zobrazuje počet slov, počet nájdených anglicizmov a ich percentuálny podiel v celkovom počte slov v poľských *beauty* videách z roku 2019.

Všetky nájdené anglicizmy v poľských vlogoch z roku 2019 sú zobrazené s vysvetľujúcimi definíciami v tabuľke 10.

⁶² BAŃKO, M. *Wielki słownik wyrazów obcych PWN*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018.

⁶³ *Słownik języka polskiego PWN* [online]. WN PWN SA: ©1997-2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://sjp.pwn.pl/>

⁶⁴ *Cambridge Dictionary* [online]. Cambridge University Press: ©2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org>

⁶⁵ *Oxford Dictionaries* [online]. Oxford University Press: ©2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/>

Youtube kanál	Názov videa	Počet slov	Počet anglicizmov	Percentuálny podiel
Hania Knopińska	CHAT makeup drogeryjny - NOWOŚCI GlamSHADOWS, avon, catrice, my secret	2060	9	0,44 %
maxineczka	◆ ULUBIEŃCY CZERWCA 2016◆	2267	10	0,44 %
MsDoncellita	KOSMETYCZNE NIEZBĘDNIKI NA LATO	2042	12	0,59 %
Nataliebeautyyy	Ulubieńcy: LIPIEC 2016	2288	10	0,44 %

Tabuľka 7 Poľské videá z roku 2016

Anglicizmus	Definícia
antyperspirant	kozmetický produkt zabráňujúci produkcií potu
baby pink	bledý odtieň ružovej farby
bubble gum	žuvačka, z ktorej môžu byť tvorené bubliny
cola	sladký, nealkoholický sýtený nápoj s obsahom kofeínu
czat	rozhovor sprostredkovaný pomocou internetu, niekedy za účasti verejne známej osoby, ktorý spočíva na písaní správ, ktoré sú okamžite viditeľné na obrazovke počítača
eye-liner	kozmetický produkt slúžiaci k maľovaniu tenkých čiar na okrajoch očných viečok

fanka	nadšenec, obdivovateľ nejakej hudobnej skupiny, speváka, športovca atď.
film	rad po sebe idúcich obrazov so zvukom alebo bez, vyjadrujúce špecifické obsahy, zachytené na nosiči s vytvoreným dojemom pohybu
gadžet	malý zábavný alebo efektívny predmet, zvyčajne neplní užitočnú funkciu, často používaný na reklamné účely
glow	neprerušované svetlo alebo teplo, ktoré je niečím produkované
highlighter	vid'. tabuľka 4
internet	globálna počítačová sieť, ktorá umožňuje odosielanie e-mailov, rozhovory na e-mailových konferenciách, prehliadanie webových stránok, výmenu údajov medzi počítačmi atď.
klip	krátky film, ktorý je ilustráciou hudobného diela, najmä skladby
komfortowo	vonkajšie podmienky, ktoré človeku poskytujú pohodlie, charakterizované hojnosťou a eleganciou
komfortowy	
link	odkaz v elektronických dokumentoch, najmä na webstránkach, kus textu alebo kresba s odkazom na inú časť toho istého alebo iného dokumentu
linkować	
lookbook	súbor fotografií zobrazujúcich novú kolekciu módného návrhára, typ videa na YouTube najmä v kategórii Beauty
nude	vid'. tabuľka 6
okej	všetko v poriadku, dobre, súhlas
online	režim práce, počas ktorého je počítač alebo zariadenie pripojené k sieti, hlavnému počítaču a hlavne na internet

peeling	1. kozmetické ošetrenie vykonávané s cieľom odstrániť zrohovatenú časť kože, čistí pleť a stimuluje jej činnosť 2. krém alebo gél používaný na toto ošetrenie
popcorn	zrná kukurice pražené vo vysokej teplote a následne zväčšujúce svoj objem v dôsledku náhleho poklesu tlaku
scrub	látka, ktorá sa používa na čistenie pokožky, jej zjemnenie, najmä ak je drsná
sharpie brows	obočie, ktoré je výrazne vykreslené s precíznym obrysom
sorry	vyjadrenie pocitu smútku, sympatie alebo sklamaní, najmä keď sa stalo niečo nepríjemné
spray	kvapalina, napr. farba alebo dezodorant, ktorá slúži na rozprašovanie, nachádzajúca sa v špeciálnej nádobe pod tlakom
style	konkrétny dizajn odevu, konkrétny postup, ktorým je niečo vykonané
standardowy	1. zodpovedajúci určitým normám a plniaci základné požiadavky 2. priemerný, nie veľmi originálny, typický
stick	vid'. tabuľka 4
swatch	vid'. tabuľka 4
test	1. súbor otázok alebo úloh, ktoré zisťujú niekoho vedomosti, inteligenciu, zručnosti alebo predispozície 2. skúška zariadenia,
testować	výrobku, prípravku a pod. s cieľom zistiť jeho zloženie, vlastnosti a výkon
unboxing	rozbaľovanie nových výrobkov z ich obalu, najmä typ videí na YouTube

Tabuľka 8 Anglicizmy v poľských vlogoch z roku 2016

Youtube kanál	Názov videa	Počet slov	Počet anglicizmov	Percentuálny podiel
Hania Knopińska	CHAT MAKEUP - KONTROWERSYJNE KOSMETYKI - INGLOT, TOO FACED, FARSALI, LAURA MERCIER	2216	15	0,68 %
maxineczka	✿ 4 TAŃSZE ZAMIENNIKI DROGICH KOSMETYKÓW ✿	2048	9	0,44 %
MsDoncellita	NAJLEPSZY KOSMETYK Z DANEJ MARKI TANIE KOSMETYKI	2338	7	0,30 %
Nataliebeautyyy	TOP KOSMETYKI OSTATNICH MIESIĘCY	2195	11	0,50 %

Tabuľka 9 Poľské videá z roku 2019

Anglicizmus	Definícia
baking	vid'. tabuľka 8
bronzer	vid'. tabuľka 4
cut crease	typ líčenia očí s výrazne definovanou hranicou pohyblivého očného viečka od zvyšnej oblasti pod obočím
czat	vid'. tabuľka 8
eyeliner	vid'. tabuľka 8

fair	zaobchádzanie s niekým spôsobom, ktorý je správny alebo rozumný
fanka	vid'. tabuľka 8
fikser	kozmetický produkt určený na dlhodobú výdrž make-upu
film	vid'. tabuľka 8
fluffy	mäkký ako vlna alebo kožušina, ľahké a nadýchané
glow	vid'. tabuľka 8
haul	typ videa najmä na YouTube zobrazujúce nakúpené produkty alebo oblečenie
hit	nová, módna a veľmi populárna pesnička, film, umenie alebo druh oblečenia
instagramer	Osoba, ktorá publikuje príspevky na sociálnej sieti Instagram
internet	vid'. tabuľka 8
internetowy	
komfort	vid'. tabuľka 8
mail	1. správa poslaná cez elektronickú poštu 2. internetová adresa používateľa elektronickej pošty
make-up	tekutý alebo krémový produkt na tvár, ktorý slúži ako základ líčenia
okej	vid'. tabuľka 8
półtransparentny	polopriesvitný, nedodávajúci príliš veľa farby
szok	silná mentálna reakcia spôsobená násilnou, zvyčajne negatívnou udalosťou alebo skúsenosťou
sorry	vid'. tabuľka 8

spray	vid'. tabuľka 8
subskrybowanie	vybratie možnosti „subskrybować“ pri konkrétnom používateľi na YouTube, ktorá nám umožní získať jednoduchý a rýchly prístup k videám uverejnených používateľom a dostávať upozornenia o jeho novo publikovaných videách
swatch	vid'. tabuľka 4
test	vid'. tabuľka 8
testować	
warm	teplá farba, ktorá má v základe alebo obsahuje červenú, žltú alebo oranžovú farbu
wow!	vid'. tabuľka 6

Tabuľka 10 Anglicizmy v poľských vlogoch z roku 2019

7.3 Výsledky kvantitatívneho výskumu

Po vykonaní dôkladnej analýzy všetkých šesnástich vybraných videí zo slovenského a poľského prostredia a preskúmaní objavujúcich sa v nich anglicizmov sme dospeli k viacerým výsledkom. Cieľom kvantitatívneho výskumu bolo zistiť počet a následne percentuálny podiel anglicizmov použitých vloggerkami vo videách s tematikou *beauty* na platforme YouTube v rokoch 2016 a 2019.

Ako môžeme vidieť na obrázku 2, v slovenských videách po vypočítaní percentuálneho podielu anglicizmov z celkového počtu slov, hodnota anglicizmov vo vlogoch z kanálov L E N K A, JanaHrmi a Behind TheGlitters v porovnaní s rokom 2016 v roku 2019 stúpala. Používanie cudzích slov prevzatých z angličtiny v roku 2019 u vloggerky Behind TheGlitters dokonca vzrástlo o skoro dvojnásobok v porovnaní s rokom 2016. Na kanále TinaNaté počet použitých anglických cudzích slov mierne klesol. Z vykonanej analýzy je zrejmé, že iba v jednom prípade prekročila hodnota niečo málo nad 1% z celkového počtu slov vo vybraných videách. Vo väčšine prípadov počet anglicizmov nepresiahol hodnotu 1% zo súhrnného počtu slov v každom vlogu.

Na poľských kanáloch je situácia rozdielna. Zatiaľ čo v prípade slovenských videí sa nám počet anglicizmov prejavil vo väčšine prípadov rastúcou tendenciou, v poľskom prostredí

to už nie je tak zrejmé, čo môžeme vidieť na obrázku 3. Na kanále MsDoncellita počet anglicizmov rapídne klesol, zatiaľ čo na kanále Hania Knopińska zas výskyt výrazne vzrástol. V prípade vloggerky Nataliebeautyyy počet anglicizmov taktiež mierne vzrástol, avšak maxineczka používala v roku 2016 anglicizmy v rovnakej intenzite ako v roku 2019. Podobne ako vo vybraných slovenských videách, percentuálny podiel anglicizmov nepresiahol hodnotu 1% z celkového počtu slov vo vybraných videách.

Dôležitejším výsledkom, než individuálne porovnávanie počtu anglicizmov v určitom časovom rozmedzí konkrétnych vloggeriek, je však pre náš výskum porovnanie celkovej hodnoty anglicizmov vo všetkých slovenských a poľských videách z roku 2016 a vo všetkých videách z roku 2019.

Na obrázku 4 vidíme spomínanú komparáciu percentuálneho výskytu anglicizmov zo súhrnného počtu slov z roku 2016 a 2019. U slovenských vloggeriek, v konečnom dôsledku, v skúmanom období troch rokov používanie cudzích slov vo videách značne vzrástlo z 0,63% na 0,76%, zatiaľ čo v prípade poľských kanálov hodnota výskytu anglicizmom vzrástla minimálne a to z 0,47% na 0,48%. Vzhľadom na zanedbateľný nárast môžeme konštatovať, že v poľských videách počet anglicizmov stagnoval.

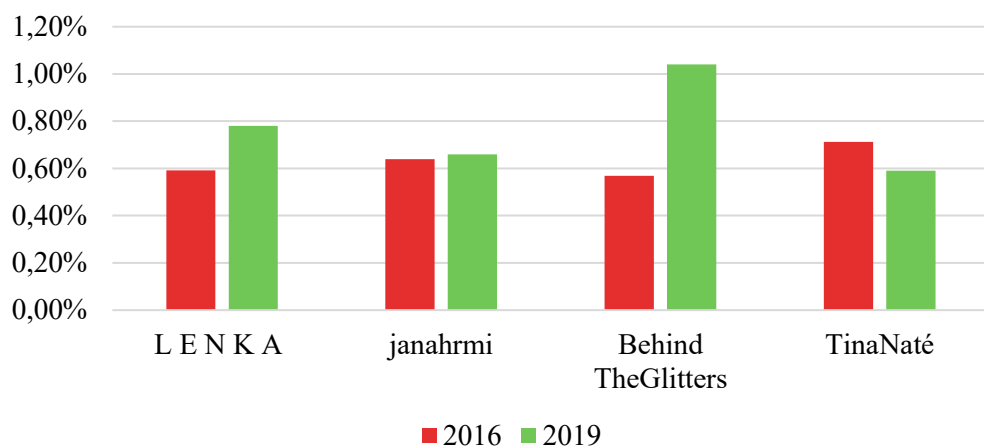
Konečný výsledok vyplývajúci z nameraných a analyzovaných hodnôt kvantitatívneho výskumu je nasledovný. Celkové počty anglicizmov vo všetkých videách z rokov 2016 a 2019 ukazujú, že slovenské prostredie, konkrétne v našom prípade jazyk v internetovej komunikácii, prijíma cudzie slová anglického pôvodu v oveľa väčšej miere ako v poľskom prostredí. Poľský jazyk a jeho používatelia sa častejšie snažia hľadať poľské ekvivalenty anglických označení a neprijímajú anglické výrazy tak ľahko ako používatelia slovenského jazyka.

Je nutné podotknúť aj všeobecne známy fakt, že terminológia týkajúca sa oblasti *beauty*, čiže hlavne kozmetiky a rôznych produktov s tým spojených, pochádza vo veľkej miere z francúzštiny. V slovenských videách sa objavili cudzie slová prevzaté z francúzštiny, napríklad také ako *paletka*, *kontúrovanie*, *púder*, *drogéria* alebo *rúž*. V poľských videách to boli slová ako napríklad *makijaż*, *karnacja*, *pomadka*, *maska* alebo *kontur*.

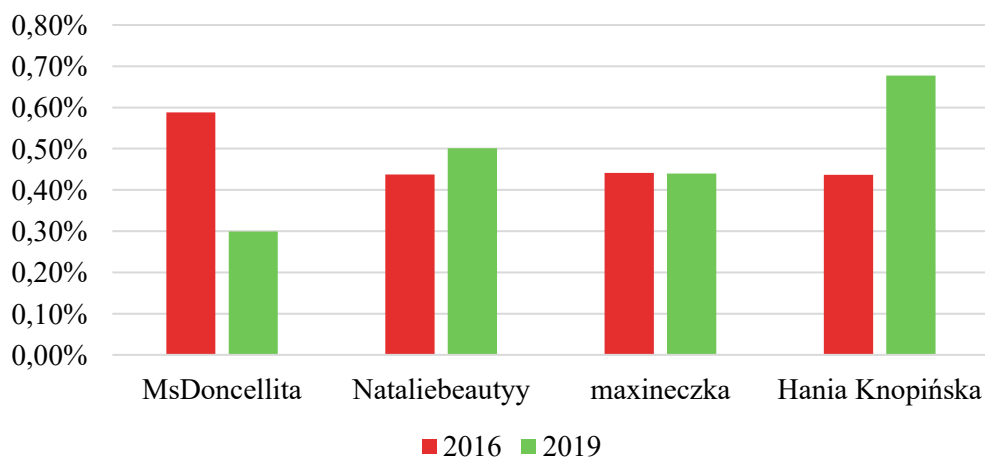
Na výsledky nášho kvantitatívneho výskumu môžu mať vplyv aj rozličné faktory týkajúce sa konkrétnych vloggeriek, ako napríklad ich vzdelanie, jazykové prostredie, vek, vyznanie sa v danej tematike alebo jazykové schopnosti. Čo sa týka veku, z našich výsledkov sme nezistili jeho vplyv na výskyt anglicizmov. Medzi mladšími vloggerkami, približne do 25 rokov, (MsDoncellita, Nataliebeautyyy, Behind TheGlitters, janahrmi) a staršími vloggerkami, približne do 35 rokov, (maxineczka, Hania Knopińska, TinaNaté, L E N K A) nebola

pozorovateľná závislosť na veku, čo môže byť zapríčinené rovnakou platformou, na ktorej každá z nich pôsobí. To znamená, že všetky spomínané vloggerky majú dennodenný kontakt s internetom a internetovým hovorovým jazykom, najmä na platforme YouTube bez ohľadu na vek. Závislosť na jazykovom prostredí nie je na našej malej vzorke celkom viditeľná. Do istej miery vplyv tohto faktora môžeme pozorovať pri vloggerke Nataliebeauty, ktorá žila pred pár rokmi istú dobu v Anglicku a tento faktor môže ovplyvňovať mierne zvýšený a v oboch rokoch nie moc odlišný, počet používaných anglicizmov v jej videách v porovnaní s ostatnými vloggerkami. Čo sa týka vzdelania, u vloggerky maxineczka, ktorá v minulosti študovala anglicistiku, vidíme ustálený počet anglicizmov v oboch rokoch. Vyznanie sa v tematike *beauty* môže byť pozorované napríklad pri vloggerke Hania Knopińska, ktorá pred pár rokmi vytvorila vlastnú kozmetickú značku, a jej znalosti a orientácia v danej oblasti sa mohla zvýšiť. Vloggerka L E N K A sa pred tromi rokmi, čo je viditeľné na jej videách v tomto časovom období, nevenovala tak intenzívne oblasti *beauty* ako je tomu v súčasnosti. Práve tento fakt, ktorý mal za následok prehĺbenie znalostí v tematike *beauty*, mohol ovplyvniť nárast používania anglicizmov v tejto oblasti. Podobný jav môžeme vidieť aj v prípade vloggerky Behind TheGlitters. Faktor orientácie v danej oblasti sa ale nepotvrdil u vloggerki MsDoncellita, u ktorej používanie anglicizmov rapídne kleslo, avšak z jej videí je evidentne jasné, že jej znalosti z oblasti *beauty* sa v roku 2019 prehĺbili a rovnako ako v roku 2016 sa venuje na svojom kanáli spomínanej tematike. Z vyššie uvedených pozorovaní môžeme konštatovať, že na našej malej vzorke sa priamo nepotvrdil žiaden z faktorov, ktoré by mohli ovplyvniť vyskytujúci sa počet anglicizmov.

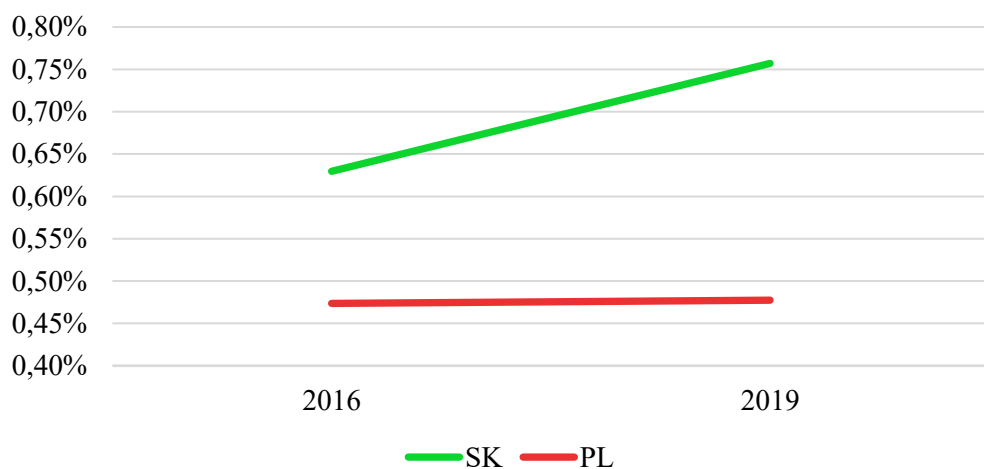
Máme za to, že skôr ako na jednotlivých faktoroch závisí od ich kombinácie alebo od faktorov, ktoré nebolo možné takto jednoducho identifikovať. Pre preukázateľnejšie výsledky by bolo potrebné vykonať výskum na väčšej vzorke kanálov, počte slov aj časovom období čo pri rozsahu našej práce nebolo možné realizovať.

Obrázok 2 Porovnanie percentuálneho podielu výskytu anglicizmov v slovenských videách v rokoch 2016 a 2019

Obrázok 3 Porovnanie percentuálneho podielu výskytu anglicizmov v poľských videách v rokoch 2016 a 2019

Obrázok 4 Percentuálny podiel výskytu anglicizmov v poľských a slovenských videách v rokoch 2016 a 2019

8 Kvalitatívny výskum

Na základe kvantitatívneho výskumu, v ktorom sme určili počet anglicizmov objavujúcich sa v poľských a slovenských videách v rokoch 2016 a 2019 bude vykonaný kvalitatívny výskum. Táto časť výskumu bude mať za cieľ ozrejmiť, ktoré slovné druhy boli najčastejšie zastupované anglickými cudzími slovami, a ktoré naopak najmenej. Ďalej budeme skúmať sémantické polia nájdených anglicizmov, do akej jazykovej skupiny slov patria a akú časť anglicizmov použitých vo vybraných videách s tematikou *beauty* zaradíme do sémantického poľa výrazov spojených práve so spomínanou oblasťou. Vyhradili sme si dve sémantické polia a to konkrétne *beauty* a *internet*. Medzi tretiu skupinu *ostatné* sme zaradili zvyšné slová. Naším cieľom bude zistiť koľko z použitých anglicizmov súvisí priamo s oblasťou *beauty*, a koľko so samotným internetom a komunikáciou na ňom. Tretie skupina slov *ostatné* nám ozrejmi aké percento z celkového počtu anglicizmov nemá súvis so spomínanými dvoma významovými oblasťami a tieto výrazy nebudeme ďalej klasifikovať.

Obrázok 5 zobrazuje percentuálny podiel z celkového počtu slov v danom roku a vyjadruje aké slovné druhy nahrádzali použité anglicizmy v slovenských videách v oboch rokoch. Na obrázku 6 vidíme, aké slovné druhy boli vyjadrené anglicizmami v poľských videách v rokoch 2016 a 2019.

Anglicizmy boli rozdelené medzi slovné druhy a významové sémantické polia na základe dôkladného preskúmania kontextu a ich konkrétneho použitia v každom videu.

8.1 Výsledky kvalitatívneho výskumu

Po vykonaní kvalitatívneho výskumu, analýzou všetkých anglicizmov a rozdelením ich medzi slovné druhy, ktoré boli danými slovami nahradené, sme dospeli k výsledku, že najčastejšie zastupovaným slovným druhom v poľských ako aj v slovenských videách sú podstatné mená.

Ako je značné z obrázkov 5 a 6, podstatné mená predstavovali v každom roku skoro 50% z celkového počtu anglicizmov. Druhým najčastejšie zastupovaným slovným druhom vo vlogoch v oboch jazykoch sú prídavné mená, ktoré tvorili približne 20% – 30% zo súhrnného počtu vyskytujúcich sa anglických cudzích slov. Zatiaľ čo v prípade podstatných a prídavných mien bola situácia rovnaká v oboch jazykoch, s ostatnými slovnými druhmi je to už inak. V slovenských videách sú tretím najviac používaným slovným druhom slovesá (viď. obrázok 5). V oboch rokoch je hodnota približne rovnaká a to 15% v roku 2016 (viď. obrázok 5 a.) a 13% v roku 2019 (viď. obrázok 5 b.). V poľských videách sa nachádzajú slovesá medzi

nižšími percentuálnymi hodnotami a to spolu s príslovkami, časticami a citoslovcami. Zaujímavý je aj výsledok, že v slovenských vlogoch z roku 2016 (viď. obrázok 5 a.) boli v minimálnej hodnote použité len citoslovce, a naopak v roku 2019 (viď. obrázok 5 b.) boli slovenské videá bohaté na rôzne slovné druhy, ako sú častice, citoslovce, príslovky alebo predložky. Môžeme teda tvrdiť, že poľské vloggerky zastupovali anglicizmami približne rovnaké slovné druhy v oboch skúmaných rokoch. Podstatné mená u nich tvorili v oboch rokoch z celkového počtu všetkých anglicizmov 66% (viď. obrázok 6), prídavné mená v roku 2016 19% (viď. obrázok 6 a.) a v roku 2019 22% (viď. obrázok 6 b.). Slovesá, častice, príslovky a citoslovce neprekročili hranicu 6% zo súhrnného počtu.

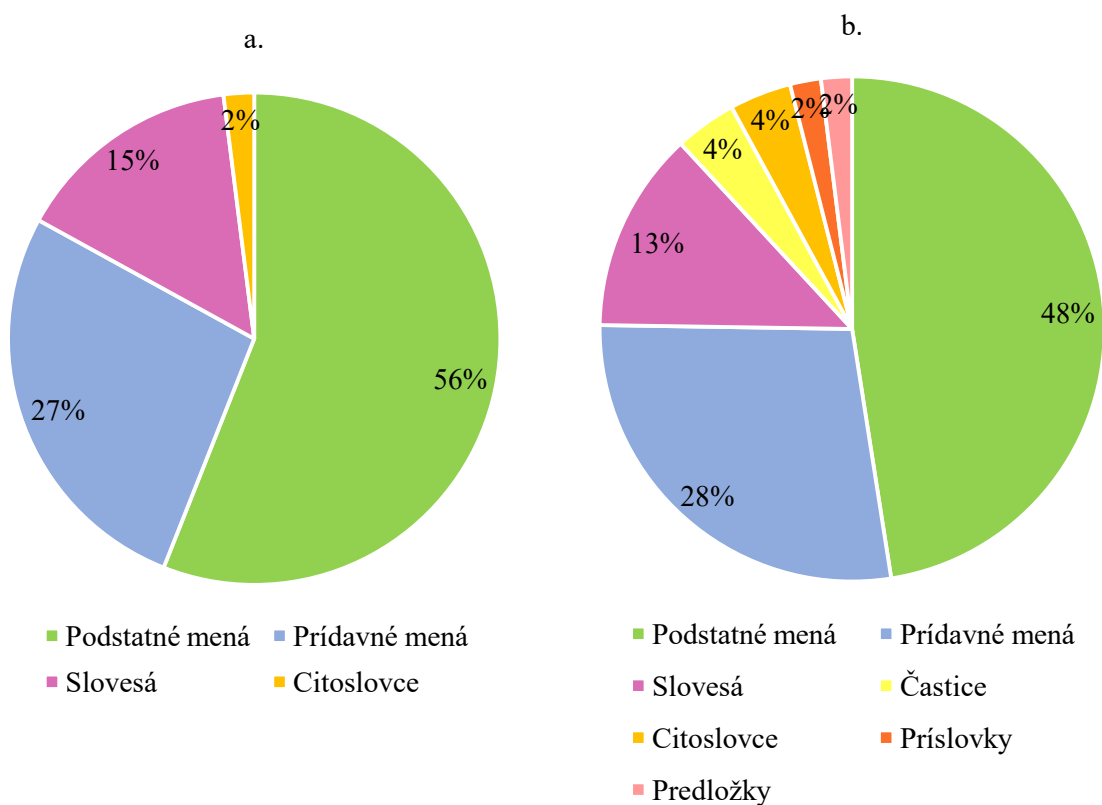
Druhá časť kvalitatívneho výskumu spočíva v určení sémantických polí použitých anglických cudzích slov. Zaujímalo nás, akú časť tvoria anglicizmy spojené vo videách priamo s tematikou *beauty* a boli v kontexte použité vloggerkami v súvislosti práve s touto oblasťou. Ďalšie skúmané sémantické pole bolo *internet* a s ním spojené cudzie slová anglického pôvodu. Do poslednej tretej skupiny *ostatné* boli zaradené zvyšné nájdené anglicizmy, ktoré nemajú súvis so spomínanými dvoma oblasťami.

Ako môžeme vidieť na obrázku 7 a 8 vo videách z oboch jazykových oblastí prevažuje sémantické pole *beauty*, ktoré sa pohybuje v hodnotách 39% – 45% zo súhrnného počtu nájdených anglicizmov. Zaujímavosťou je, že v slovenských videách sa na druhom mieste nachádza skupina slov *ostatné*, ktorá predstavuje 45% v roku 2016 (viď. obrázok 7 a.) a 43% v roku 2019 (viď. obrázok 7 b.), zatiaľ čo anglicizmy spojené s *internetom* predstavujú len 11% z celkového počtu (viď. obrázok 7). V poľských videách je situácia o niečo rozdielna. Skupina slov *ostatné* má v roku 2016 hodnotu 34% (viď. obrázok 8 a.) a v roku 2019 39% (viď. obrázok 8 b.). Kategória *internet* je tu zastúpená o čosi bohatšie a to konkrétne 22% v 2016 (viď. obrázok 8 a.) a 21% v 2019 roku (viď. obrázok 8 b.).

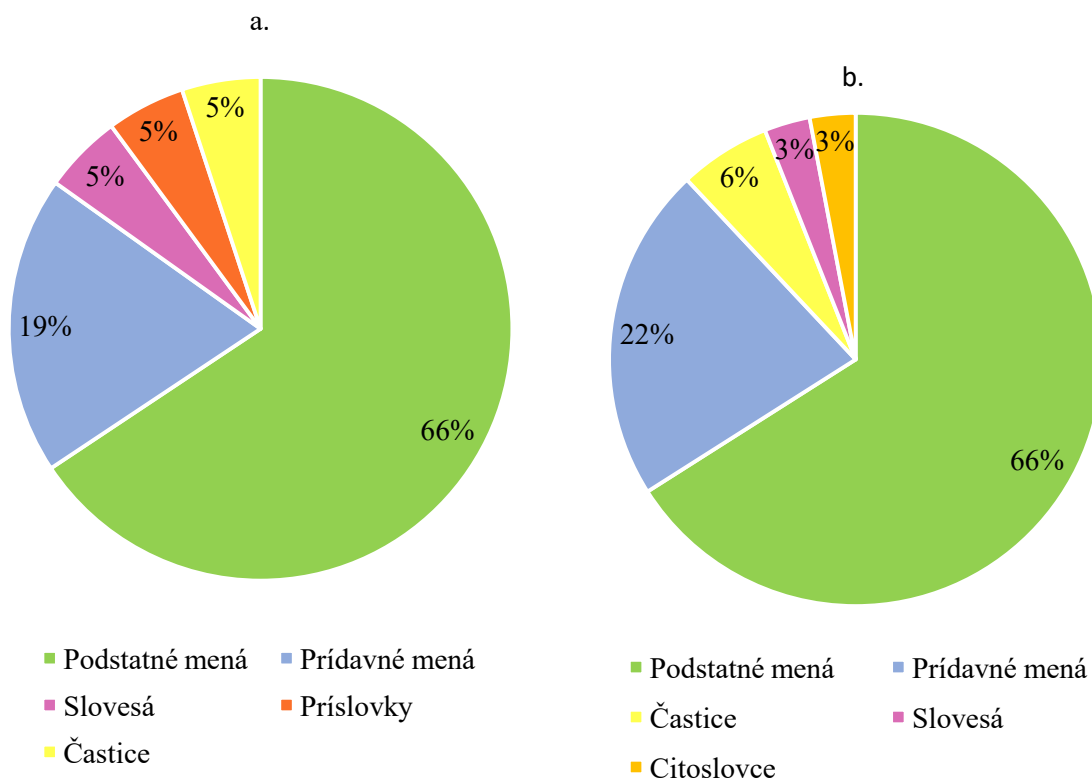
Na základe týchto výsledkov môžeme konštatovať, že tak ako pri kvantitatívnom výskume, v prípade poľských videí sa jedná o akúsi stagnáciu aj čo sa týka anglicizmami zastúpených slovných druhov. V porovnaní so slovenskými videami, kde naopak vidno značný posun a presun k rozmanitosti použitých slovných druhov, v poľských videách nevidujeme žiaden značný vývoj a slovné druhy ostali vo veľkej miere zachované v približne rovnakých percentuálnych podieloch. V slovenskom jazyku, ktorým sa posluhujú používatelia na internete, v našom prípade vybrané vloggerky, môžeme pozorovať v rozmedzí troch rokov značné obohatenie jazyka pestrou škálou anglicizmov predstavujúcich rôzne slovné druhy. Čo sa týka sémantických polí, v oboch jazykoch sa zachovali hodnoty približne rovnaké v oboch

rokoch, s tým rozdielom, že v poľských videách bolo na druhom mieste sémantické pole *internet* a v slovenských zas *ostatné slová*.

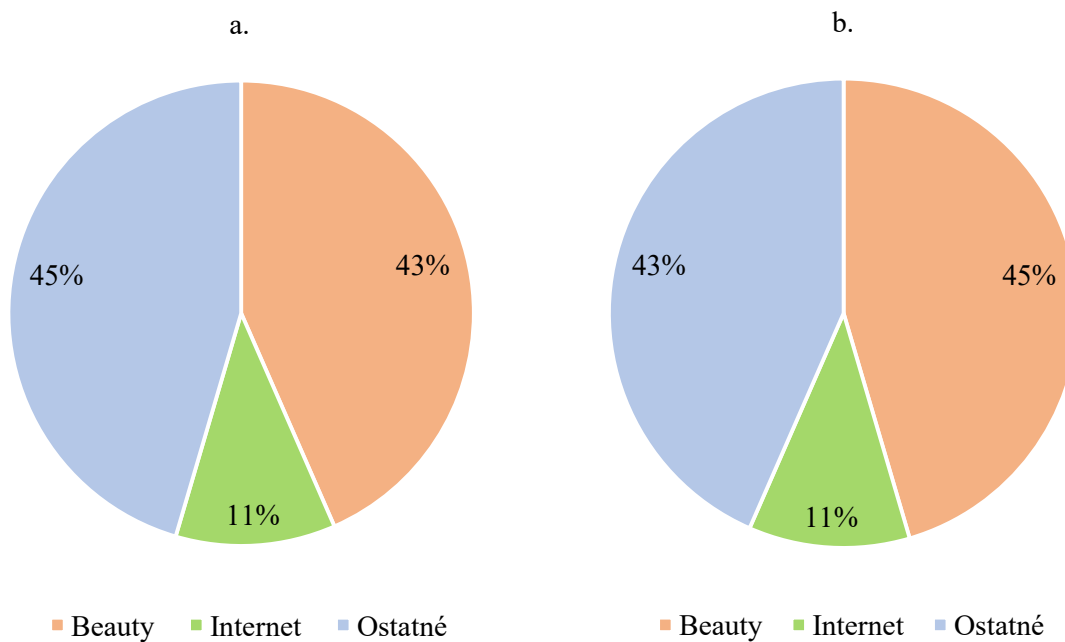
Samozrejme je nutné podotknúť, tak ako v predchádzajúcej časti, že výskum bol prevedený na malej vzorke skúmaných videí, a pre relevantnejšie výsledky by bolo potrebné preskúmať väčšiu vzorku videí o rôznej tematike, čo pri rozsahu našej práce nebolo možné.

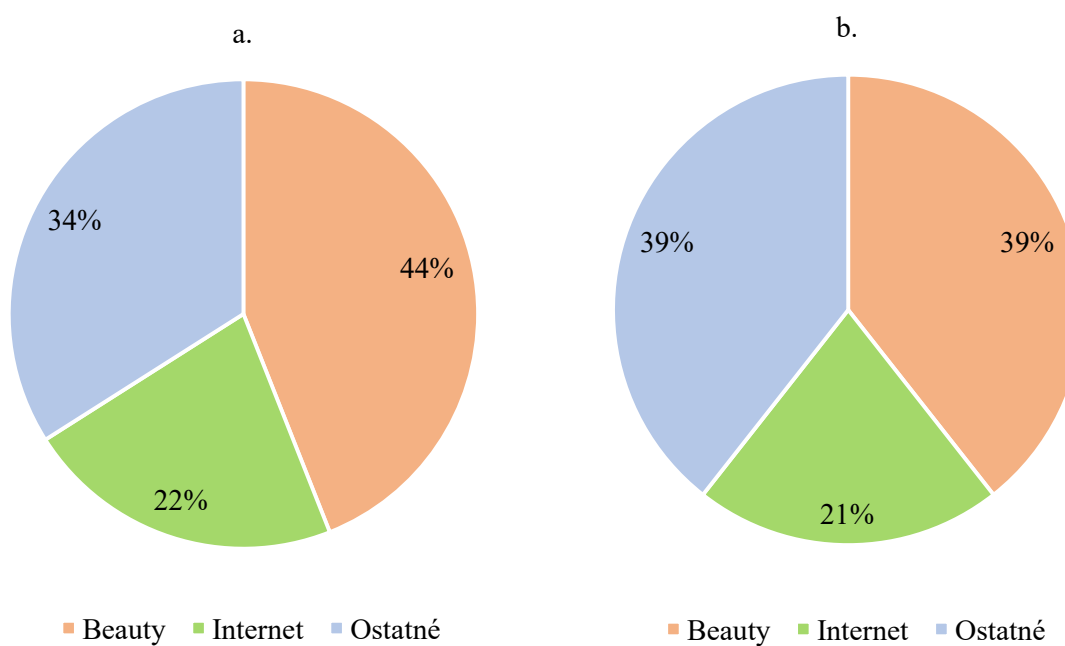
Obrázok 5 Anglicizmami nahradené slovné druhy v slovenských videách v rokoch 2016 (a.) a 2019 (b.)

Obrázok 6 Anglicizmami nahradené slovné druhy v poľských videách v rokoch 2016 (a.) a 2019 (b.)

Obrázok 7 Sémantické polia anglicizmov v slovenských videách v rokoch 2016 (a.) a 2019 (b.)

Obrázok 8 Sémantické polia anglicizmov v poľských videách v rokoch 2016 (a.) a 2019 (b.)

9 Záver

Prenikanie a používanie cudzích slov je nepochybne súčasťou poľštiny, ako aj slovenčiny. V teoretickej časti práce sme definovali základné pojmy, akými sú *cudzie slovo* a *anglicizmus*, a predstavili sme klasifikáciu cudzích slov a anglicizmov v oboch skúmaných jazykoch. Ďalej sme vymedzili jazykové štýly a zkonkretizovali hovorový jazykový štýl v poľskej aj slovenskej jazykovej oblasti. Venovali sme sa taktiež internetu, jeho vplyvu na jazyk a konkrétne aj platforme YouTube, z ktorej pochádzal nami skúmaný materiál.

V praktickej časti bakalárskej práce sme sa venovali skúmaniu anglicizmov v poľskej a slovenskej hovorovej reči objavujúcej sa vo videách na platforme YouTube. Pre potreby komparatívneho výskumu bolo vybraných šestnásť videí z ôsmich YouTube kanálov z rokov 2016 a 2019, ktoré boli následne podrobené kvantitatívnemu a kvalitatívnemu výskumu.

Na základe kvantitatívnych výsledkov sme určili počet vyskytujúcich sa anglicizmov v každom z poľských, ako aj slovenských videí. Táto hodnota nepresiahla 1,04% z celkového počtu slov v danom vlogu. Po sčítaní slov vo všetkých slovenských a poľských videách z roku 2016, a tak isto všetkých z roku 2019, sme dospeli k záveru, že výskyt anglicizmov v slovenských videach vzrástol v rozmedzí rokov 2016 a 2019 o 13%, zatiaľ čo v poľských videách sa jednalo o zanedbatelný nárast a môžeme konštatovať, že počet anglicizmov v poľských videách v oboch rokoch stagnoval.

Po vykonanom kvalitatívnom výskume boli nájdené anglicizmy rozdelené podľa najčastejšie zastúpených slovných druhov a podľa ich významu do tzv. sémantických polí. Najviac zastupovaným slovným druhom v oboch jazykoch sa stali podstatné mená, ktoré predstavovali takmer 50% z celkového počtu anglicizmov v oboch rokoch. Na druhom mieste sa umiestnili tak isto v oboch jazykových prostrediach v oboch rokoch prídavné mená s približným zastúpením 20% – 30% zo súhrnného počtu. V slovenských videách sú tretím najčastejšie zastupovaným slovným druhom slovesá s približnou hodnotou 14% v oboch rokoch. V poľských videách sú slovesá medzi nižšími percentuálnymi hodnotami spolu s príslovkami, časticami a citoslovcami. Po vykonanom výskume môžeme konštatovať, že v prípade poľských videí sa jedná o akúsi stagnáciu anglicizmami zastúpených slovných druhov. V porovnaní so slovenskými videami, kde naopak vidno značný posun k rozmanitosti použitých slovných druhov. V druhej časti kvalitatívneho výskumu sme rozdelili nájdené anglicizmy do troch jazykových oblastí – *beauty*, *internet* a *ostatné*. Cieľom bolo zistiť, koľko z použitých anglicizmov súvisí priamo s tematikou *beauty*, koľko s internetom a koľko z nich s týmito dvoma sémantickými poľami nesúvisí vôbec. Vo výsledku sme zistili, že v oboch

jazykoch prevažuje sémantické pole *beauty* s hodnotami 39% – 45% z celkového počtu anglicizmov. V slovenských videách sa na druhom mieste nachádzajú *ostatné* slová s približne 44% v oboch rokoch a významové pole *internet* predstavuje 11%. V poľských videách sa na druhom mieste umiestnili *ostatné* slová s hodnotou 34% v roku 2016 a 39% v roku 2019 a kategória *internet* predstavuje približne 22% v oboch rokoch.

Na základe prevedeného kvantitatívneho a kvalitatívneho komparatívneho výskumu môžeme konštatovať, že slovenský jazyk jednoduchšie prijíma anglicizmy a pre nedostatok vlastných pomenovaní je v ňom potreba nahradzovať ich novými prevzatými výrazmi. Poľština sa zas snaží hľadať domáce ekvivalenty pre cudzie jednotky a neprijíma anglicizmy tak jednoducho ako je to v prípade slovenčiny. Podobne je tomu aj v prípade skúmania najčastejšie zastupovaných slovných druhov. V slovenských videách vidno značný posun k rozmanitosti použitých slovných druhov, v poľských videách sú zas slovné druhy v oboch rokoch zastúpené podobne, bez väčšej zmeny. Významové polia si v oboch jazykoch zachovali hodnoty približne rovnaké v oboch rokoch, s tým rozdielom, že v poľských videách bolo na druhom mieste sémantické pole *internet* a v slovenských zas *ostatné* slová.

Na záver je ale nutné dodať, že pre preukázateľnejšie výsledky komparatívneho výskumu by bolo potrebné vykonať výskum na väčšej vzorke skúmaného materiálu, čo pri rozsahu našej práce nebolo možné realizovať.

10 Zoznam použitej literatúry

BAŃKO, Mirosław, SVOBODOVÁ, Diana, RĄCZASZEK-LEONARDI, Joanna a TATJEWSKI, Marcin. *Nie całkiem obce: zapożyczenia wyrazowe w języku polskim i czeskim*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2016. ISBN 978-83-235-2396-3.

BAŃKO, Mirosław. *Inny słownik języka polskiego*, t. 1–2, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000. ISBN 9788301177997.

BAŃKO, Mirosław. *Wielki słownik wyrazów obcych PWN*. Wyd. 1. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018. ISBN 9788301144555.

GRZENIA, Jan. *Komunikacja językowa w Internecie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006. ISBN 978-83-01-14867-5.

JESENSKÁ, Petra. Inovácia a demokratizácia v jazyku s ohľadom na anglicizmy. In: *VARIA XV. Zborník z konferencie XV. medzinárodného kolokvia mladých jazykovedcov v Tajove 7.12. – 9.12. 2005*. Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV a KSJL FHV UMB, 2008. ISBN 80-89037-04-6.

JESENSKÁ, Petra. *Interdisciplinárne aspekty obohacovania registra hovorového štýlu slovenčiny prostredníctvom anglicizmov*. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v BB Belanium, 2014. ISBN 978-80-557-0747-1.

JESENSKÁ, Petra. *Jazyková situácia na Slovensku v kontexte EÚ s ohľadom na anglicizmy v slovenskej dennej tlači*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied, 2007. ISBN 80-8083-225-0.

KATRENIÁKOVÁ, Zdena. *Anglicizmy v slovenčine z hľadiska didaktickej komunikácie*. Banská Bystrica: Metodické centrum, 2002. ISBN 80-8041-599-1.

KITA, Małgorzata a LOEWE, Iwona. *JĘZYK W INTERNECIE. ANTOLOGIA*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016. ISBN 978-83-8012-697-8.

KULESZA, Barbara. Najnowsze anglicyzmy w języku prasy młodzieżowej. *Kwartalnik Językoznawczy*. Poznań: UAM Instytut Filologii Polskiej, 2010. Nr 3-4. ISSN 2081-5441.

KURPIEL, Ryszard. Zagrajmerzy, suby i live'y, czyli anglicyzmy w polskich wideoblogach. In: *Język a media: zjawiska językowe we współczesnych mediach*. Kraków: Collegium Columbinum, 2016. ISBN 978-83-7624-117-3.

MAŃCZAK-WOHLFELD, Elżbieta. *Tendencje rozwojowe współczesnych zapożyczeń angielskich w języku polskim*. Kraków: Universitas, 1995. ISBN 83-7052-347-1.

MARKOWSKI, Andrzej. *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005. ISBN 83-01-14526-9.

MARKOWSKI, Andrzej. *Nowy słownik poprawnej polszczyzny PWN*. Wyd. 2. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002. ISBN 8301136804.

MICHALSKA, Eva. Anglicyzmy w zasobach leksykalnych współczesnego języka polskiego i czeskiego jako odbicie kultury masowej – próba syntezy In: *Współczesny świat słowiański II*. Praha: Verbum, 2016. ISBN 978-80-87800-30-0.

MISTRÍK, Jozef. *Encyklopédia jazykovedy*. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1993. ISBN 8021502509.

MISTRÍK, Jozef. *Štylistika*. Bratislava: MEDIA TRADE, 1997. ISBN 80-08-02529-8.

ONDREJOVIČ, Slavomír. Medzi purizmom a globalizmom. In: *Jazyk v politických, ideologických a interkultúrnych vzťahoch*. Bratislava: VEDA, 2015. ISBN 978-80-224-1418-0.

ORAVEC, Peter. *Obrátený slovník cudzích slov*. Bratislava: EPOS, 2007. ISBN 978-80-8057-692-9.

ORGOŇOVÁ, Oľga. *Galicizmy v slovenčine*. Bratislava: Stimul, 1998. ISBN 80-85697 64-5.

SIEROTWIŃSKI, Stanisław. *Słownik terminów literackich*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986. ISBN 83-04-01914-0.

ŠALING, Samo, IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, Mária a MANÍKOVÁ, Zuzana. *Veľký slovník cudzích slov*. 5. revid. a dopl. vyd. Prešov: Vydavateľstvo SAMO, 2008. ISBN 978-80-89123-07-0.

ŠIMKOVÁ, Mária. Pohyby v slovenskej lexike v 90. rokoch. In: *Internacionalizácia v súčasných slovanských jazykoch: za a proti*. Bratislava: VEDA, 1999. ISBN 978-80-224-0599-X.

ŠTULAJTEROVÁ, Alena. K problematike adaptácie nových anglicizmov v systéme slovenského jazyka. In: *Teória a prax prípravy učiteľov anglického jazyka 3*. Banská Bystrica: UMB FHV, 2005. ISBN 80-8083-148-3.

ZDUNKIEWICZ JEDYNAK, Dorota. *Wykłady ze stylistyki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2013. ISBN 978-83-011-5719-7.

11 Zoznam internetových zdrojov

Cambridge Dictionary [online]. Cambridge University Press: ©2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org>

Narodowy Korpus Języka Polskiego [online]. Narodowy Korpus Języka Polskiego: ©2008-2012 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <http://nkjp.pl/>

Oxford Dictionaries [online]. Oxford University Press: ©2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/>

Slovenský národný korpus [online]. ©SNK JÚLŠ SAV [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://korpus.sk/>

Slovníkový portál Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV [online]. ©Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV [citované 15.4.2019]. Dostupné z: slovníky.juls.savba.sk/?d=kssj4&d=sss2&d=psp&d=scs&d=sss&d=peciar&d=bernoak&d=hssjV&d=obce&d=priezviska&d=un

Słownik języka polskiego PWN [online]. WN PWN SA: ©1997-2019 [citované 15.4.2019]. Dostupné z: <https://sjp.pwn.pl/>

13 Zoznam Obrázkov:

Obrázok 1 Príčiny preberania cudzích slov podľa Z. Katreniakovej.....	14
Obrázok 2 Porovnanie percentuálneho podielu výskytu anglicizmov v slovenských videách v rokoch 2016 a 2019	50
Obrázok 3 Porovnanie percentuálneho podielu výskytu anglicizmov v poľských videách v rokoch 2016 a 2019.....	50
Obrázok 4 Percentuálny podiel výskytu anglicizmov v poľských a slovenských videách v rokoch 2016 a 2019.....	50
Obrázok 5 Anglicizmami nahradené slovné druhy v slovenských videách v rokoch 2016 (a.) a 2019 (b.).....	54
Obrázok 6 Anglicizmami nahradené slovné druhy v poľských videách v rokoch 2016 (a.) a 2019 (b.).....	54
Obrázok 7 Sémantické polia anglicizmov v slovenských videách v rokoch 2016 (a.) a 2019 (b.)	55
Obrázok 8 Sémantické polia anglicizmov v poľských videách v rokoch 2016 (a.) a 2019 (b.).....	55

14 Zoznam Tabuliek:

Tabuľka 1 Slovenské vloggerky a ich počty odoberateľov	30
Tabuľka 2 Poľské vloggerky a ich počty odoberateľov.....	30
Tabuľka 3 Analýza slovenských videí z roku 2016.....	33
Tabuľka 4 Anglicizmy zo slovenských vlogov z roku 2016	37
Tabuľka 5 Analýza slovenských videí z roku 2019.....	37
Tabuľka 6 Anglicizmy zo slovenských vlogov z roku 2019	40
Tabuľka 7 Poľské videá z roku 2016	42
Tabuľka 8 Anglicizmy v poľských vlogoch z roku 2016	44
Tabuľka 9 Poľské videá z roku 2019	45
Tabuľka 10 Anglicizmy v poľských vlogoch z roku 2019.....	47

Príloha 1

Na priloženom CD sa nachádzajú dva priečinky s videami analyzovanými v bakalárskej práci. V jednom priečinku s názvom PL_video sú vybrané poľské videá z roku 2016 a 2019. V druhom priečinku s názvom SK_video sú vybrané slovenské videá z roku 2016 a 2019. Jednotlivé videá sú pomenované podľa roku, názvu kanálu a názvu videa.